

SZÍNHÁZI VILÁG

SZERKESZTI: FARAGÓ JENŐ

BOGYEMI KÖNYVTÁR
SZÉKES

BUDAPESTI
1918. APR. 15.
VIGESZSÉG

488

E sajtó számok szétküldését megengedem.

Budapest, 1918. máj. 10.

Dr. BRASSONAI JULIAN
államügyész.

1918. MÁJUS 10.

REVÜ SZÍNHÁZ:
A
KISLÁNY.

PECHY ERZSI ES MAGAZINER ERZSI

Labori foto.

HUSVÉTI SZÁM: ÁRA 10 KOR.

A KISLÁNY (Szomory Emil és Stephanidesz Károly operettje a Revü Színházban)
TOMPA BÉLA és PÉCHY ERZSI
(Labori felvétele)

1920. ÁPRILIS 4.

I. ÉVFOLYAM.

10. SZÁM.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: V., LIPÓT-KÖRUT 1.

Telefon: 132-19 és 125-96.

Felelős szerkesztő: FARAGÓ JENŐ

Virágvasárnap.

A nagyszerű, a szent viaskodásban
a Tavaszé lett a szép győzelem:
amerre nézel, tengernyi virág van,
éled az erdő és a szerelem.
Kertek ölén a rózsatő bimbózik
s a kökörcsin felüti a fejét;
a légbe' fenn fecskék raja kigyózik,
keresve régi, megszokott helyét.
Kicsinosodnak a falusi házak,
— egynémelyikre rá sem ösmerek! —
és üresek a pesti kávéházak,
a zöldbe mennek már az emberek ...

Ilyen volt mindig a Virágvasárnap:
arany verőfény, zöldelő határ;
megjön a hangja a dalos madárnak
és tündérnőt hoz a cifra batár.
A tündérnő: Primavera kisasszony,
aki kacagva, vigan jó felénk,
hogy bús arcunkon is mosolyt fakasszon
és új hitet, reményt öntsön belénk.

Ilyen volt mindig a Virágvasárnap:
hozott virágot és reményeke',
hozott verőfényt s hangot a madárnak,
és lángra gyújtott alvó sziveket . . .

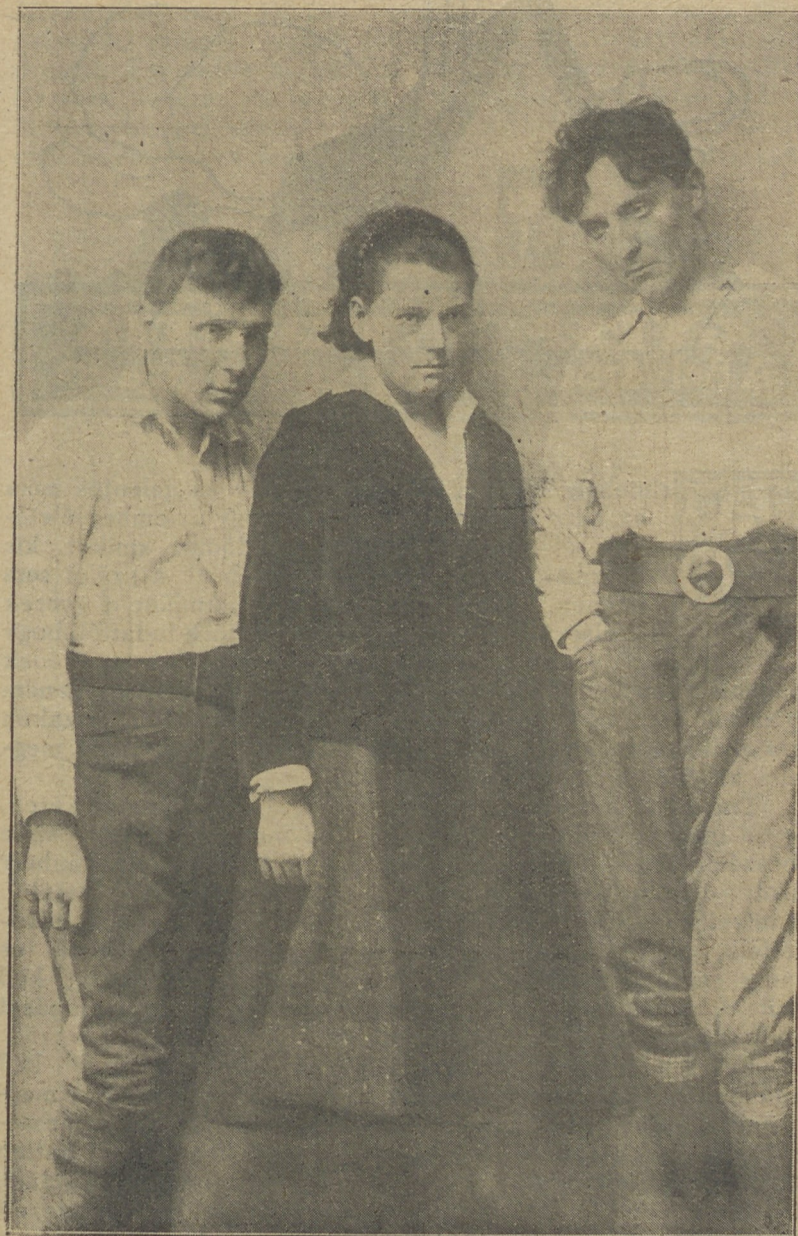
Ilyen volt mindig a Virágvasárnap! . . .

Most is van derü, most is van virág
s az emberek mégis könnyezve járnak,
és szomoru és borus a világ.
Mit siratunk? Arcunkon mért e bánat?
Mért nem köszöntjük vígan a Tavaszt?
Lelkünknek milyen új fájdalma támadt,
és a szemünkben könnyet mi fakaszt?
Virágos réten mért nem szaladgálunk;
mért nem kiáltjuk a Halleluját? —
A Sir mellett búsan, könnyezve állunk,
siratva Isten megváltó Fiát! . . .

Megvált-e minket ezer szenvedéstől,
elhárít-e rólunk ezer csapást;
és elfordulva a nagy temetéstől,
ünneplünk-e még egy Föltámadást?
Föltámad-e még egyszer az a nóta,
amelyet rablók vettek tőlünk el
és amelyet jobban tudunk azóta:
akármi jó, itt élni, halni kell!
Feltámad-e még egyszer szép világunk,
és boldog lesz-e, aki itten él;
s a Kárpátoktól le az Adriáig
a magyar nóta újra szárnyra kél?

Vagy nem lesz többé ünnep a világon
és nem lesz több virágvasárnapunk;
csüggedten ülünk a száraz faágon
és hallgatunk, csak egyre hallgatunk?
Nem nyílnak erre már többé virágok,
és boldogtalan aki itten él;
vagy — bérceinktől tengerünk partjáig
a magyar nóta újra szárnyra kél!

Faragó Jenő

„GYERMEKTRAGÉDIA“

MATÁNY ANTAL, BAYOR GIZI, PETHEŐ ATILLA

(Belvárosi Színház)

(Labori felvétele)

Schönherr Károly, aki igen komoly és jelentős írója az osztrákoknak, azt vallja, hogy az ember életének első tragédiája ott kezdődik, amikor kis gyermekfejével ráeszmél arra, hogy a szülei sem istenek, hanem csak emberek. Amikor a gyerek az első ütést kapja a szívére attól a tudattól, hogy az édes anyja, a szent, a drága ránézett egy férfire és vérenek fellángolásában megsimogatja a férfi fejét, nem az apáét, hanem egy másik férfiét. Mikor a gyermeknek egy váratlan éjszakán tágra nyílik a szeme és észreveszi, hogy az édes anyja megcsalja az édes apját.

Tragédia! okvetlenül tragédia, de — bocsánatot kérek, hogy a magam szubjektív érzését is ide merem jegyezni ebbe a beszámolóba, — nem olyan nagy tragédia, aminővé Schönherr Károly domborítja a maga strindbergi szemüvegén keresztül. De mivelhogy Schönherr drámát írt és a dráma első alapfeltétele, hogy minden érzést a maximumra kell fokozni és minden adott lehetőséget és feszültséget a robbanásig kell feszíteni, ennél fogva a gyermekszívnek ezt az első arcücsapását felfokozta a gyermek tragédiájának.

Egyet azonban az írónak kijáró minden elismeréssel kell megállapítani: ahogyan Schönherr ezt a gyermektragédiát megírta, az a maga artistikus beállításában, a dialógusok nemességében, az írás eszközeinek előkelőségében tiszta és hamisítatlan irodalom, a színpadi írás művészetének kristálytiszta formája. Itt nincsen színpadtechnika és hatásos jelenetekre kihagyezett felvonásvég, itt a darab elején felmegy a függöny és amíg a harmadik felvonás után le nem megy, egyfolytában a minden raffinement-től megtisztított, nemes írásművészet árad ki a színpadról. És nem a szavak kábitják a nézőt, hanem az erő, amely a cselekmény mozgatózásában megnyilvánul.

Három szereplője van a „Gyermektragédia”-nak, amely Móricz Zsigmond stílusos fordításában került színre. Három gyermek, akiknek anyjuk bűne felett való feljajdulása adja a drámát. Egy leány és két fiu. A leány szerepét Bayor Gizi, a Nemzeti Színház tagja játssza vendégképen. Eddig eljátszott összes szerepei közül, — különösen a Dadá-ra és az Uri divat-ra emlékszem, — ez talán a legjobb és leginkább egyéniségéhez

(Belvárosi Színház)

BAYOR GIZI „Gyermektragédia”

(Labori felvétele)

illő. A gyermekleány hangjai csodálatos őszinteséggel ömlöttek a száján, a feljajdulásai igazak és szívből jövek, a fájdalmát, a sirását, a fogcsikorgatását elhisszük, mert a szívünkig férkőznek.

Az egyik fiu szerepében *Matány Antal*, a színház új, fiatal tagja máris színészpályájának jelentős állomásához érkezett, mert tulesett a felfedezettségek vizsgáján és komoly, jó színésznek bizonyult.

MATÁNY ANTAL „Gyermektragédia”

(Belvárosi Színház)

(Labori felvétele)

Petheő Attila a másik fiu szerepének adott erőteljes, karakterisztikus formát igaz hangokkal és tudatos színészi felkészültséggel.

Mind a hárman harmónikus stílusban fokozták fel értékeit a darabnak, amelynek rendezése, — *Bárdos* Artur munkája — különösképen elismerésreméltó és részese annak a sikernek, amelyet az irodalmilag is nagyértékű darab jelent a Belvárosi Színház számára.

Balassa Emil.

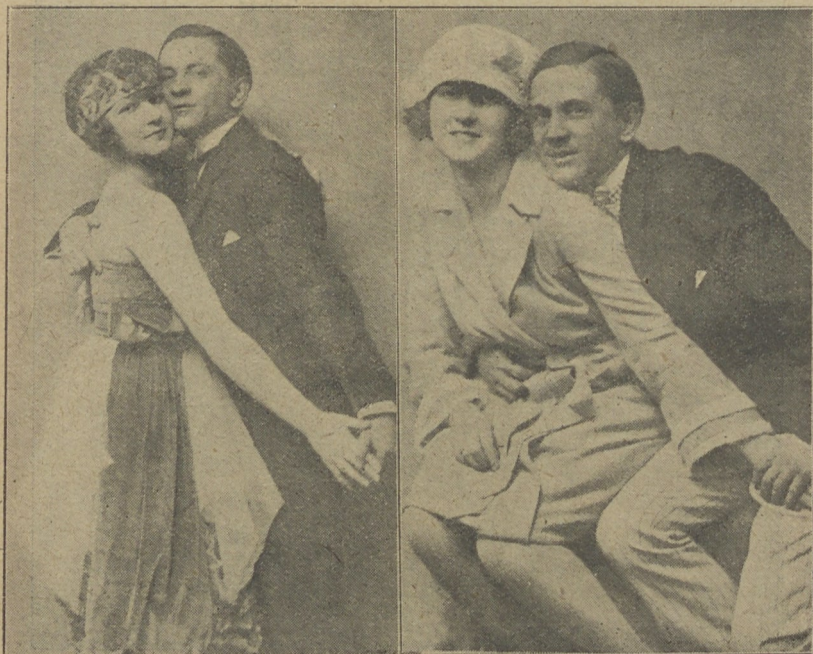
PETHEŐ ATILLA „Gyermeckragédia”

(Belvárosi Színház)

(Labori felvétele)

minden félreértés elkerülése végett előre le kell szegezni: A *kislány*, amelyet a múlt héten mutatott be az operettpremiérek minden szép külsőségei között a Revü Színház, nem tartozik a nagyigényű és nagyképzű operettek közé. Itt nincs semmi komolykodás, nincs semmi ami több akarna lenni, mint kedves és jó operett. Mintha a szerzők, Szomory Emil a szövegíró és Stephanides Károly a zeneszerző célul tűzték volna ki, hogy olyan operettet irjanak, amely egy pillanatig sem fárasztó,

MAGAZINER ERZSI és TOMPA BÉLA jelenetei a „Kis lány”-ban
(Labori felv.)

amelyet jól esik nézni és hallgatni és közben még gondolkozni sem igen kell.

Amikor megmondtuk, hogy „A kislány” nem nagy igényű és nagyképű operett, ezzel meg is mondtuk a darab legnagyobb érdemét. Mert könnyű, kedves és — ha szabad ezt a szót használni — bájos operettet írni, ez egy egészen külön művészet és vannak ó nagyon sokan, akik ebben látják az operettírás ideálját. És amit a szövegről mondtunk, ugyanezt mondhatjuk a zenéről is: könnyű, kedves, fülbemászó, mindenkinek

RADÓ BÖSKÉ és GALLAY NÁNDOR „A kis lány”-ban

(Labori felv)

MAGAZINER ERZSI, „A kis lány” első felvonásában.
(Laborit felvétele)

könnyen a fülébe, sőt a szívébe kuszik, szóval operettzene, úgyahogyan a könyvben írva van.

„A kislány” szövege máregymagában is olyan, hogy érdekelje az operettszínház közönségének zömét, a fiatalságot. Mert nézz végig egy operettszínház nézőterén, minden második helyen egy fiatal leány, vagy fiatal fiú ül és nekik íródott ez az operett a maga minden kedves naivitásával, üdeségével, tavaszi levegőjével és az ifjúság virág illatával. A tizenötéves leány szerelme, az első szerelem szinte kívánczik operett témának és kit ne érdekelne ez a mese, különösen akkor, ha a tizenhatéves leány nem más, mint Péchy Erzsébet.

A pesti népszerű operettszínésznők között külön lelkes közönsége van Péchy Erzsébetnek. Sokszor méltatott éneke, játéka és lebilincselően szép megjelenése érvényesül ismét ebben a szerepében is, amelyben nagyon

sok megérdemelt tapsot kap esténként. A megjelenése olyan, hogy tökéletesen adja vissza a tizenhatéves leány illúzióját, éneke és játéka pedig valóban a kifinomodott operettszínházi játék.

Egy angol kisasszony szerepében Magaziner Erzsébet képviseli a temperamentumos szubrett szerepkört. Szép, elegáns, igen hatásos ruhái vannak és jól táncol, vajjon kell-e több ennél, hogy a szubbrettnak kijáró siker teljes legyen. Az énekes bonvivant szerepét a *Galetta* játssza. Igen sok tapsot kap esténként a rokonszenves, kedves *Tompa Béla*, valamint a bravúrosan táncoló *Gallai Nándor*, *Tarnai Leona* is igen jó operettszínész és megérdemelt szép sikere van *Horti Sándornak*, aki pompás játékaival fokozza a darab vidámságát és humorát.

A Pannónia utcai Riviera.

— Vígsház. —

iszogatják a pázsitot, megnyesik a babérbokrokat, mázolják a kerítést, amint e y igazi parkhoz illik. Csak néhány méternyi az egész, mégis kellemes nyugópont a szemnek, amikor az ember végigmegy a Lipótköruton. A Vígsház homlokzatának két sarkát szegélyezi az a miniatűr zöldség, amit a színész-humor elkeresztelt Rivierának. De csak a Pannónia utcai részt illeti meg ez a büszke név. Odatűz délelőtt a nap, jó meleg helyecske, ahol le lehet vetni a felöltőt és úgy lehet sütkérezni, fürödni a fénysugarakban.

A kis kapu elé kirakták a piros padot meg a léces fehér padot. Más-kor ez már azt jelezte, hogy kifelé haladunk a szezonból. Most nyugodt mosollyal ülhet ott jó öreg fő-Faludi és nézi, mint állnak sorban az emberek, hogy a pénztárhoz jussanak, ahol a „kis Varga” szokott udvariassággal és ügyességgel elégít ki, akit csak lehet. Mert mindenkit, — ne vegyék rossz néven, ha az öreg Faludi azt gondolja: hála Istennek, — mindenkit nem lehet kielégíteni. Ahhoz kicsi a színház.

Amióta megnyílt a színház, azóta táblás ház táblás házhoz sorakozik, akár a legújabb darabokat adták, akár rep-rizt, akár a régiebb játérendből tüztek ki valamit. Így volt az Ocskay brigáderosnál is.

Az előadást megelőző napon próbát tartottak. Völgyi Rezsőné, az új sugónő, elkérte a sugókönyvet, hogy tanulmányozza egy kicsit. Buzgó, lelki ismeretes asszony. Meg akart ismerkedni az írásával. Bárdy Ödön, a rendező megkérdezte tőle.

— Elkészült?

PÉCHY ERZSI

a „Kislány” III-ik felvonásában.

(Labori felvétele)

- Hogyne. Nagyszerűen olvasom.
- Az nem elég... Ismeri a darabot?
- Hogyne, hiszen vidéken játszottam benne.
- Játszott benne? Mit? Tisza Ilonát?
- Nem, kérem, azt az igazgatónő játszotta.
- Hát csak nem Dillit?
- Nem, azt a hősnő adta.
- Ejnye, hát mit játszott?

Völgyiné kissé elpirul:

- A kamarást.

Bárdinak kevés haja az égnek mered:

— Az én szerepemet? Az istenért? Még jó, hogy nem Ocskayt játszották magával!

- Azt a direktor ur játszotta — magyarázza Völgyiné.

Zsufolt ház előtt adják minden alkalommal a Zsábát is. Góth Sándor, mindenki nagy sajnálatára, kibetegedett belőle és Csontos játszotta a vicces szerepet, de aztán ő is kénytelen volt elmaradni, amire a jeles Lukács Pál ugrott be, aki most a színház legtöbbet játszó művésze. Nagyon megszerették és meg is érdemli, hogy nagyrabecsüljék és szeressék. Beugrott a Szerelem vásárában is és mindenkit elragadott. Kétségtelen a jövő színésze, bár már igen jelentős a jelene is. Sokra fogja vinni, bár már is sokra vitte ez a szép szál magyar fiu. Nem csoda, ha a kis kapunál annyira verekednek az autogrammjáért.

A „kérek autogrammot” divat ugyanis még mindig tart és a jólelkű művésznép nem tagadja meg senki kérését. Még Fenyvesi Emil is kötélnek áll, amikor kis lányok, kis fiuk kéri. Már sokkal szigorubb a nagy nyilvánossággal szemben és amikor egy hírlapíró aláírásos nyilatkozatot kért tőle valami körkérdésben, megtagadta:

- Én színész vagyok és nem vagyok író.

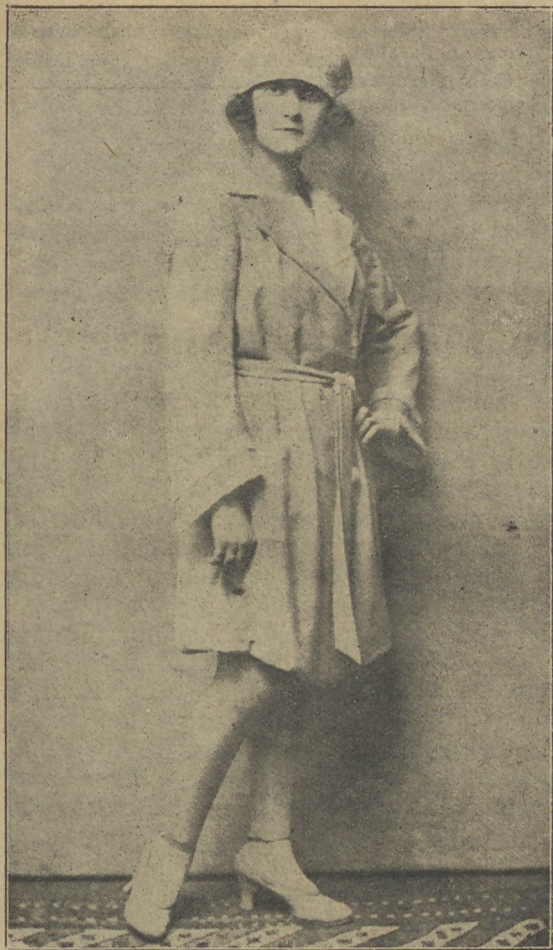
Ez a makacsság elég baj, mert érdekes memoárokat tudna írni, amennyiben kitűnő elbeszélő és amikor a padon üldögeálnak a kollegák, jóízűen tud adomázni. Ebben csak Szerémy Zoltán versenyez vele, aki a minap sunyi mosollyal mutogatott egy lebélyezett ezrest.

- Kettőért kaptad, Zoli?
- Nem én tíz százasért, amely nem volt lebélyegezve.
- Hogy lehet az?

— A klubban cseréltem... Aznap még lehetett le nem bélyegzett pénzzel játszani. Hát úgy váltotta nálam egy pajtásom az ezrest, hogy ha nyer, vissza váltja, ha veszít, akkor meg ugysis mindegy néki. Persze egy negyed óra alatt elveszett a tíz százás...

De nemcsak próbaközben délelőtt és előadás előtt este folyik a csevegés, hanem előadás közben is, fenn a „Miklós”, vagyis Faludi Miklós szobájában, ahol mindig találkozik egy pár irodalmár és művész egy kis traccsra. Elnök nem kisebb legény, mint Molnár Ferenc, aki a világ legjobb kozörje. Gyönyörűség hallgatni.

Hallgatják is Molnárt figyelemmel, sokszor áhitattal, legtöbbször viharos derűtséggel. Ott van rendszeren a leghübb tanítvány, Ruttkay György, aki elégedetten fogadja a jelentést, hogy a „Nagyvilágira” megint elkelt minden jegy. Lakatos László az idén hütlenné lett ugyan a Vigszínházhoz, de azért

MAGAZINER ERZSI, „A kis lány” II-ik felvonásában.
(Labori felvétele)

gyakori és felette szívesen látott vendége a táncsnak. Vajda Ernő, a Szerelem vásárának fordítója élénken résztvesz a társalgásban. Univerzális tudású ember és meglepő adatokat tud a társalgás minden terén. Dr. Faludi Jenő temperamentumosan vitatkozik, Faludi Miklós higgadtabb és szűkszavúbb. Legújabbban fel-fel jár a legfrissebb szerző, Bónyi Adorján és akinek művét, a Szentmihályt, már méltattuk.

Boldog ember, aki úgy jut be a Vigszínházhoz, hogy Hegedüs Gyula volt az első, aki gratulált neki, és Varsányi Irén játsza a darabja női főszerepét. Jóképű, mosolygó szemű, kedves gyerek, aki nagyszerűen megtanulta a várost és még nem felejtette el a vidéket. Kicsit drukkolt, hogy majd mit szól Jób Dániel főrendező, aki a darabot magával vitte Bécsbe és még nem

adott le véleményét. Aztán megjött az Őszi vihar, vagyis a Herbststurm szerzője az osztrák fővárosból, ahol a saját premierjén volt jelen és meleg kézszorítással üdvözölte kollegáját:

— Megcsináljuk! . .

És így a legjobb kezekben van „Szentmihály”. Jób Dani soha jobb kedvvel nem fogott munkához, mint most, hogy szerencsésen tulesett a bécsi bemutatón. Egy kis magyarfaló intrika még csak használt, amint ez a következőkből kitűnik.

A főpróba után egy hatalmas ügynök felkereste Jób Dánielt és némi diplomatisálás után kerek összegben kétszázezer koronát ígért a darabért. Ugy tessék érteni, hogy a németnyelvű előadások minden jövedelméért.

Jób Dániel nem fogadta el az ajánlatot. Nem szerénységből, de hát nem akart ilyen üzletet kötni, amelyen vagy ő veszít sokat, vagy az ügynök.

A premiéren, amikor a harmadik felvonás végén egyszerre csak ellenzék mutatkozott és Jarno igazgató beszédet intézett a közönséghez, Jób Dániel kissé vakargatta a fületövét.

— Mit jelent ez?

Ekkor odaérkezett az ügynök:

— Herr doktor, akar kétszázötvenezeret?

Harmadnapra a Neue Freie Presse, amely csak Burgtheater-darabokról szokott tárcát írni, olyan tárcát közölt a Herbststurmrol, hogy minden szakértő azt mondta: Ez maga megér egy félmiliót.

M.

Az újraépülő Margit Színház.

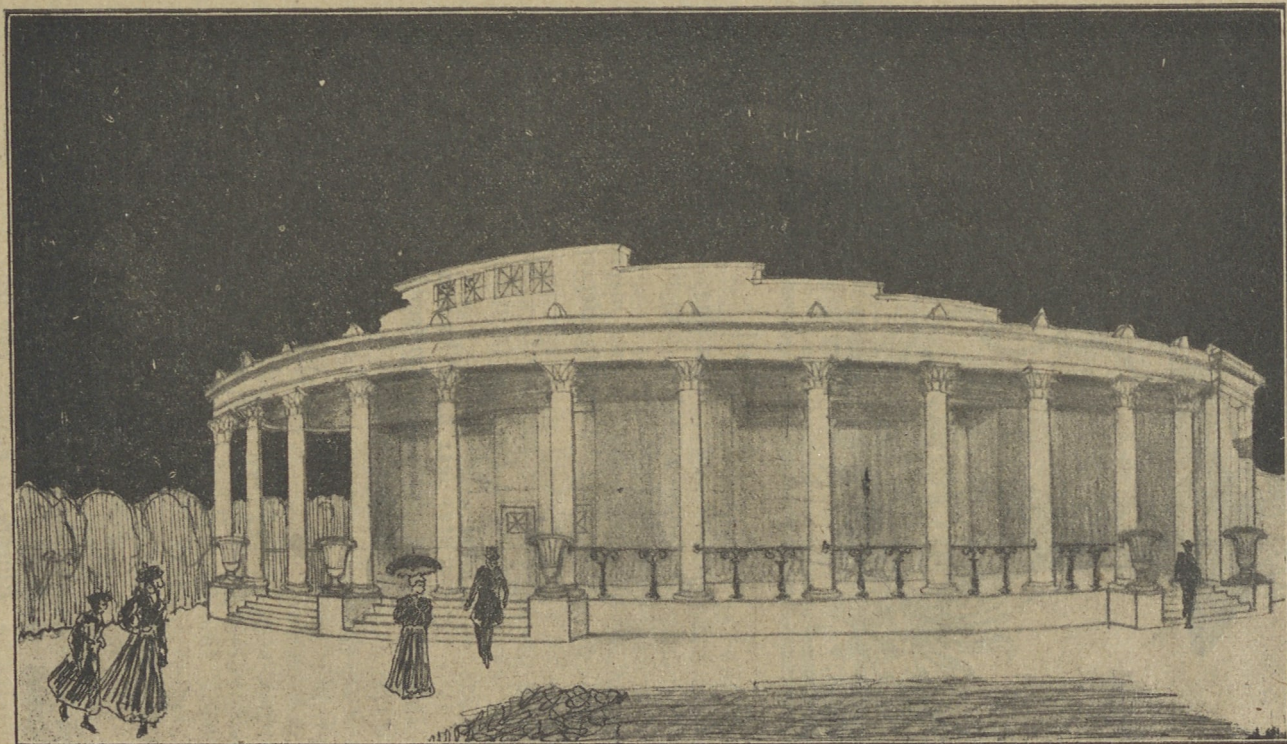
Apunk mai számában bemutatjuk Vágó Lászlónak, az új Margit Színház tervezőjének és építőjének rajzát, amely a margitszigeti színház homlokzatát ábrázolja. Látnivaló ebből a rajzból, hogy milyen klasszikus konturjai lesznek az új színháznak. Egy gyönyörű oszlopsor adja a homlokzatot. Ezen az oszlopsoron belül széles promenoir képződik nemes egyszerűségben és klasszikus szépségben.

Az új színház tervei most vannak a Közmunka Tanács és a főváros tanácsa előtt. Rövidesen határozni is fog a két fórum a felépítés dolgában; sőt valószínű, hogy mire ezek a sorok megjelennek, a döntés már meg is történt. Akkor aztán az Unión a sor, hogy minél előbb tető alá hozza az új színházat. És az Unióban meg is van a jóakarát, hogy minden erejének latbavetésével és minden lehetőségnek a kiaknázásával fölépítse az új színházat úgy, hogy abban ez év júniusában már megkezdődhessenek az előadások. Az új margitszigeti színház nem fából épül, sőt semmiféle alkatrésze nem lesz fából, hanem kő, beton és vas lesz minden.

A nézőtér ezer nézőre van tervezve. A színpad olyan mély és széles, hogy akár látványosságokat is előadhatnak majd rajta. Teljesen modern felszerelésű lesz ez a színpad, amelynek jobboldalán a női öltözők, a baloldalán pedig a férfi öltözők és az igazgatósági irodák lesznek.

Ha semmi akadály föl nem merül és az új színház építkezését idejében befejezhetik, akkor június havában egy angol operettel: *Monckton és Caryl* „Az utahi lány” című művével kezdik meg az előadásokat. Ennek az operettnak a próbái már a jövő héten megindulnak a Király Színház színpadán.

Mi örömmel üdvözljük az új Margit Színházat. A Margitsziget világvárosi jellegéhez hozzátartozik ez a színház és Budapestre is ráfér, hogy nyaranta nemesebb szórakozásban is legyen része. Az Unió nagyszerű felkészültsége pedig garanciája annak, hogy a Margit Színház a nemesebb szórakozás hajléka lesz.

Az új Margit Színház

(VÁGÓ LÁSZLÓ terve)

1.

A jó Pufi.

Gondolt merészet és nagyot
És csapot-papot itt hagyott
A jó Pufi.

Mi gyujthatunk sirató mécset,
Amig haj! boldogítja Bécsset
A jó Pufi.

Nálunk — ugyebár? — szorzott, osztott,
De kap-e Bécsben is jó kosztot
A jó Pufi.

Ha üres lesz ott a kamrája,
Hogy visszajő, számítsunk rája;
Oh jó Pufi! . . .

2.

Nyaralás.

Hová megy a Fedák nyaralni?
Ez a kérdés mostan alkalmi.
És a Zsazsa rá ugy felel,
Hogy nyáron is Pesten telel! . . .

3.

Kérdés.

Hetek óta egy kérdés mardos:
Hogy ir-e új darabot Kardos;
Elvégre, ő mostan egy író,
Akárcsak a Bíró! . . .

(f. j.)

HALLGATÓ AJAKKAL....

Színházi Világ húsvéti számát egy érdekes és szép gondolatnak szenteljük. A pesti színházak tagjainak két szélsőségét állítjuk szembe egymással. Azok akik ebben a szezonban sokat játszottak és learatták a nékik járó siker minden babérlevelét, szóval akik részesei a szezon sikereinek, ez az egyik szélsőség. A másik szélsőség pedig ennek az ellentéte: azok, akik tehetségük tudatában, sőt a tehetségesség nyilvános szankciójával kénytelenek voltak ebben a szezonban hallgató ajakkal várni a következő szezont, mert ebben a szezonban nem került rájuk a sor.

Ezeket a hallgató ajakkal váró budapesti színésznőket és színészeket szólaltatjuk meg az itt következő beszélgetésekben. Vannak közöttük már régebben beérkezett, elsőrangúak, vannak közöttük tehetséges és ismert fiatalok, akiknek még éppen azért kell hallgatniok, mert fiatalok és vannak közöttük kevésbé ismert fiatalok is, de valamennyit egy közös vonás kapcsolja együvé: tudnak játszani, akarnak játszani és fognak is játszani, de ebben a szezonban kimaradtak a nagy sikerek listájáról, mert nálunk Budapesten sokkal több a tehetséges ember, mint az érvényesülési alkalom és sokkal több a tehetséges színész és színésznő is, mint a színház és a szerep.

Itt egybegyűjtöttük őket, akiket a maguk pályáján és a maguk szerepkörében tehetségesnek tudunk nemcsak mi, hanem a nagy nyilvánosság is. És beszélgetünk velük és mindegyik elmondja, hogy miért várt ebben a szezonban — némelyik már több szezonon keresztül — hallgató ajakkal és mikor érkezik el az ideje az igazi, szép érvényesülésnek.

B. MARTON ERZSI

B. Marton
Erzsi kérdé-
sünkre a kö-
vetkezőket
mondotta:

— Én már
nemis vagyok
Marton Erzsi
— hanem *Elsy*
Mart, — fog-
lalkozásomra
nézve — né-
met mozipri-
madonna. A
hosszu hallga-
tásom megter-
mette gyümöl-
csét, — április
3-án már uta-
zom is Ber-
linbe, ahol egy
nagy film-
gyárnak le-
szek a prima-
donnája. Ta-
lán nem veszi
szerénytelen-
ségnek ha el-
árulom, hogy
egy-egy film-
ért tizenöt-
ezer márkát,
azaz hatvan-
ezer koronát

biztosít szerződése. Robert Jenő a berlini magyar színiigazgató kötötte meg odakünn a szerződésemet, nevemben. Tíz filmet kell eljátszanom évente. Két-három évig szándékozom kinn maradni. A férjem az tovább megy, — Kopenhágába — ő is filmszínész lesz, — mert a soproni színház, — melynek igazgatója volt — most nem játszik.

Szívesen lemondanék egész berlini utamról ha csak még egyszer, istenem — csak egyetlenegyszer — felléphetnék drága jó Nyárai Tónival a „Szabinnók elrablásá“-ban.

❖
Környey Paulával a Beöthy László irodájában találkoztunk és amikor kérdésünket főtettük, a kedves, rokonszenves színésznő helyett — Beöthy László felelt eképen:

— Környey Paula épen az imént írta alá a szerződést,

amely őt a jövő szezontól kezdve az Unió színházaihoz köti. És ennek a szerződésnek nagy története van. Évekkel ezelőtt történt, hogy régi, kedves barátom: Környey Béla fölkeresett és csaknem kétségbeesetten kérte a segítségemet: a leánya mindenáron a színpadra akar menni és csak én tudnám lebeszélni erről. Én le is beszéltem — Környey Bélát. Ha a leánya színésznő akar lenni, hát hadd legyen! Akkor ennyiben is maradtunk. Mostanában megint eljött hozzám Környey. Most azzal

KÖRNYEY PAULA.

jött, hogy ő csak bennem bíz; hallgassam meg a leányát és ha én azt mondom, hogy tud valamit, akkor ő ebben megnyugszik; ha azt mondom, hogy nem tud, hát ebben is megnyugszik. A kislány fel is jött és elszavalta Longfellow versét, a „Lidércnyomás”-t. Úgy el voltam ragadtatva, hogy — azonnal szerződtettem. Azt hiszem, igen nagy jövő vár Kőrnyey Paulára a színpadon!...

Rigócz Mariskát kerestem fel azután. A kis fia betegágya mellett találtam; mert Rigócz Mariska a legjobb, leggondosabb anyja, amellet, hogy a legfigyelmesebb, legkitünőbb háziasszony és — a legszerényebb, legcsöndesebb színésznő.

— Nem szeretek nyilatkozni! — mondotta legelsőbben is a kérdésünkre. — Mit is mondjak? Hogy nem szívesen hallgatok és hogy nem az én hibámból hallgatok? De hát kit vádol-

jak? Nem tudom. Én csak azt tudom, hogy mindig megtettem a kötelességemet és minden rám bízott feladatot legjobb tudásommal oldottam meg. Tudom azt is, hogy érek valamit. Először is, így mondják a barátaim; másodszor meg — vannak ellenségeim. Már pedig a színháznál csak annak vannak ellenségei, aki tud valamit s aki valaki. Ebben a szezonban is voltak igaz sikereim. A „Lili bárónő”-t játszottam Péchy Erzsí után, amikor ő megvált a Városi Színháztól és ezzel az alakításommal a közönség, a sajtó és a színház egyformán meg volt elégedve. Sajnos, a színháznál nem mindig úgy bántak velem, ahogyan megérdemeltem volna. Ez elkeserített egy kissé és félrevonultam. De csak egy kis időre. Addig amíg egy és más megváltozik majd. Azóta, hogy elvonultam, bizony sokszor elfogott a vágy: csak vissza, vissza a színpadra. Addig is amíg vágyam beteljesül: szorgalmasan tanulok. Folytatom énektanulmányaimat és a színpadi ösmereteimet is bővitem. És — reménykedem abban, hogy már nem sokáig ülök itthon — hallgató ajakkal! . . .

KORMOS ILONKA.

Kormos
Ilona ezeket
mondta:

— Utoljára a „Csárdáskirálynő” cím-szerepében léptem fel a Király Színházban. Azóta már többször felszólított a Király Színház igazgató-sága, hogy vállaljak ottan éves szerződést. Ehhez nincsen semmikedvem, — anyagi körülményeim sem

utálnak a szinpadra. A direktorok tudják, hogy, hol lakom és mindig megtalálnak ha szükségük van rám. Ujabban Zerkovitz Béla szólított fel, hogy vállaljam el a Royal Orfeumban legközelebb szinrekerülő operettjének főszerepét. Ezt sem vállaltam el, nem volt kedvem a dologhoz. A szinpadot nagyon szeretem, mert színésznő vagyok, mert már sok szép sikert arattam. Bécsben voltak a legnagyobb sikereim. Bécsben — a „Theater

RIGÓCZ MARISKA

(Labi felvétele)

RAJNAY GÁBOR

an der Wien“-ben nagy szerepem volt a „Herbstmanöver“-ben. Évában eljátszottam a „Pipsi“-t ez volt legforróbb sikere életemnek. A régi Népoperában azt hiszem emlékezetes sikerem volt „Vagy ő vagy senki“-ben, — a sajtó akkor nagyon szépen nyilatkozott rólam. Vidéki sikereimről nem akarok beszélni, — régen volt.

Hogy mik a terveim? Nincsen semmi tervem egyelőre. Jövő szezonban azt hiszem sokat fogok játszani. Mindegy, hogy miben, — csak tánc, legyen és ének...

Jákó Amália, így nyilatkozott:

— A Vígyszínház tagja vagyok, régen nem játszottam — de egy cseppet sem érzem magam elnyomottnak. Nem mintha meglennék elégedve helyzetemmel, — de istenem, — vannak ott a színháznál nagyobbak is mint én. Eljön majd az én időm is. Most várok. Utoljára az Arcybasev „Szenvedély“-ében léptem fel — és szép sikerem volt. Ez másoknak a megállapítása nem az enyém. A diktatura alatt sok alkalmam lett volna fellépni — és ezt büszkén vallom — egyetlenegyszer sem léptem fel. Most a nyáron valószínűleg megint vállalom egy nekem való szerepet Uporék Fasor-Kabaréjában ahol tavalyelőtt nagyon

szép sikerem volt. Filmezek is hébe-hóba. Sok nagy és szép tervem van, — a külföldre gravitálok én is!

Hogy mivel foglalkozom? Zongorázom és cimbalmozom. Balassa Jenőnével szoktunk összeülni cimbalmozni, — azt hiszem, hogy csak mi ketten tudunk jól cimbalmozni Pesten. Színésznő vagyok, most egy kissé tétlenségre kárhoztatva, — valamiben istenem csak ki kell élnem magam, — és ez csak egy más művészet lehet — ennek a célnak kitűnően megfelel a cimbalom... Órákhosszat cimbalmozni, — néha éjszaka is, — aminek azt hiszem nem nagyon örülnek kedves szomszédjaim... Azért szívesen felcserélném a cimbalmot a színpaddal...

♦
Rajnay Gábor, — a Nemzeti Színház tagja — ezt mondta:

— Hallgató ajakkal... ez a cím nagyon találó, legalább rámnézve, — mert én filmezem mostanában, — és a filmen nem nagyon lehet beszélni, — nem szokás. A Nemzetiben hallgatók a „Pathelin mester“-óta. Hogy miért? — annak sok oka van. Eleinte azért hallgattam, mert beteg voltam... Később azért mert nem akadt nekem való szerep.

Groteszk, Faunszerű szerepet értek ez alatt, — melyeket nemcsak megjátszani kell, hanem megoldozni is, — ilyen szerepek most nincsenek, ezeket még meg kell írni. Rávetettem magamat a filmre — mely téren még sok izgatató probléma van megoldatlanul. A filmjátszásba még sok újat, eredetit lehet

JÁKÓ AMÁLIA

DOLINAY ILONA.

szem, minden színésznek filmet is kellene játszania, mert itt új lehetőségeket talál, melyeket könnyen értékesíthet a színpadon is. Talán nehezebb is a filmen játszani, mint a színpadon. Teljesen azonban csak a színpadon tudnám kiélni magam, ezért már türelmetlenül várok egy nekem való szerepet. Talán megírják majd azt is. Én várhatok . . .

✧
Forgách Rózsi, a Nemzeti Színház tagja így válaszolt:
 — Hallgató ajakkal! . . . Élek ezzel a kitűnő címmel és engedtessek meg nekem, hogy hallgassak ezuttal is. . .

✧
Gombaszögi Irén ezt mondta:

— Nem hallgatók én olyan nagyon. A napokban felléptem a Nemzeti Színházban a „Csalódások“-ban. Legkedvesebb szerepem a Frici nővérem szerepe a „Sárga liliom“-ban, melyet jónéhányszor én is eljátszottam. Szeretem még a „Tanítónő“-t is, mellyel igaz sikereim voltak, Sebestyénél Budán. Most

bele vinni. Filmjeim kimennek a külföldre is, szép sikerem van velük. Rengeteget dolgozom, olvasok, tanulok, — talán túl komolyan fogom fel mesterségemet, teljes felkészültséggel akarok tovább haladni pályámon, a magam feláldozta célok, eszmények felé... Eddig még sikerült nekem mind az amit akartam, mondhatnám nagyon könnyen haladtam felfelé azon a lépcsőn, melyen minden színésznek fel kell mennie, hogy elérje az abszolút művészt.

A filmjátszás nagyon közel esik a való színpadhoz, azt hi-

nagyban készülök egy nagy író új darabjának főszerepére. Ez az új darab, melyről csak jót mondhatok, egy nagy színházunkban fog színre kerülni. Többet nem árulhatok el egyelőre, akárhogy faggat is . . . Csak annyit, hogy nagy meglepetés lesz. Izgatottan készülök erre a kitűnő szerepre, melytől nagyon sokat várok és amelyet nagyon ambicionálok. Májusban lesz a bemutató. Még a bemutató előtt elutazom Balatonfüredre, egy kis pihenőre. De azt hiszem, nem fogok pihenni ott sem. Színésznőnek nem szabad pihenni egy percig sem. Azt hiszem, hogy a jövő husvéti számuk „Hallgató ajakkal” című rovatából ki fogok maradni, amit egy cseppet sem fogok sajnálni. Azt hiszem a közönség sem!

✧

Dolinay Ilona, a Magyar Színház tagja így nyilatkozott:

— Utoljára — „Az ember életé”-ben léptem fel, — Andrejew Leonid e nagyszerű darabjában. Karakterszínésznő vagyok és karakterszerepek nem nagyon teremnek manapság, az írók most sablonalakokat mozgatnak előszeretettel darabjaikban. Szeretem az orosz darabokat, szeretem az északiakat mind, — Strindberg darabokban szeretnék játszani. Ez a vágyam most elérhetetlennek látszik, — de én tudok várni. A közönségem sem fog elfelejteni addig, míg sorra kerülök.

✧

Lenkeffy Ica ezeket mondta:

— Az én világom már nem a színpad, — hanem a mozi-atelier. Ottan nem hallgatok hanem talán én szerepelek a legtöbbet. A filmjátászás kielégíti minden ambícióm. Nem vágyom cseppet sem a

KOÓR IDA

WIRTH SÁRI

szinpadra, a honnan nem azért távoztam, mintha hallgatásra kényszerítettek volna, hanem azért mert megfélelőbbnek tartottam számomra a filmjátszást. Azért nem tartom lehetetlenségnek, hogy a szinpadon mégfogókszerpelni, — de egyelőre nem nagyon erőltetem a dolgot. Utoljára közvetlenül akommün bukása után léptem fel az Apolló Kabarében, régi

sikereim színhelyén. Sok szép tervem van, sok művészi feladat vár rám, különös kedvvel készülök Heltai Jenő „Masamod”-jának felvételeire. Azután kimegyek majd Németországba, ahová szerződéseim is szólít. Nem maradok künn sokáig — nekem magyar levegő kell, — és a magyar filmgyártás fellendítéséhez akarok elsősorban minden erőmmel, tehetségemmel hozzájárulni.

Koór Ida azzal kezdte, hogy neki nagyszerű szerződése van külföldre: a „Croatia” filmgyár szerződtette le három nagyszabású filmre. Azonkívül az ősszel egyik budapesti nagy kabaré tagja lesz.

— Hogy most hallgatók, — mondotta azután, — az igaz. A Madách Színház tagja voltam, de januárban megváltam ettől a színházról, amelynek a jövőjét nem láttam biztosítottak. Azóta hallgatók és mondhatom, hogy sehogyan sincs kedvemre ez a hallgatás. A szinpadra vágyom és — minden éjjel azt álmodom, hogy fellépek valahol. Hamarosan valóra fog válni az álmom!..

Wirth Sári, a Belvárosi Színház tagja, egy csendes és finom mosolygással felelt arra a kérdésünkre, hogy miért nem játszott még eddig nagyobb szerepet Budapesten. Azután ezt mondta:

— Semmit sem szeretnék annyira, mint megmutatni egy nagyobb és nekem való szerepben, hogy mit tudok. A naiva-szerepkör, amelyet szerény egyéniségemhez legközelebb állónak tartok, igen ritkán ad erre alkalmat, mert kevés darabnak vannak par excellence naiva-szerepei és ha van is ilyen szerep, az igazgatók nagyon félnek a kísérletezéstől. Vidéken mindent játszottam, nagy sikereim voltak. Mióta a Belvárosi Színháznál vagyok, eddig csak kisebb szerepeket játszottam, de fiatal vagyok és nyugodtan megvárhatom a nekem való nagy szerepet.

Sugár Teri, az Andrássy-uti Színház tagja egy érdekes mondattal kezdte a beszélgetést:

— Áttérek a drámai szerepkörre! Rákosi Szidi iskolájában készültem eredetileg operettszínésznőnek, amint az iskolából kike-

rültem, a Király Színház azonnal szerződtetett és itt a „Sztambul

Rózsáját”-nak Midili szerepét játszottam igen sokszor. Mikor

Gombaszögi Frida elment a Magyar Színház-tól, akkor a „Kisasszony férjé”-ben játszott szerepét vettem át és ez volt eddig az első drámai kirándulásom. Aztán a

Margitszigeti Színházban játszottam a „New York szépe” című szerepét, innen a Revü Színházba szerződtem és a „Csókbakter”-ben játszottam. most pedig az

Andrássy-uti Színházban szeretném megvalósítani régi vágyamat: hogy prózai

SUGÁR TERI

színésznő legyek. Szeretném talán már hamarosan egy részemre írott prózai darabban bizonyíthatni, hogy azok, akik már ismernek, joggal állítják rólam, hogy mint drámai színész is meg fogom állni a helyemet. Nincsen egyéb életcélom, minthogy színpadi sikereim legyenek és hogy amit kislánykoromban magam elé célul tűztem, az beteljesüljön: igazi, népszerű színésznője lenni a budapesti közönségnek.

✦
Mészáros Paula, a kitűnő Mészáros Giza leánya a Nemzeti Színház tagja. Igen szerényen válaszolt a kérdésre:

— A Színiakadémiát végeztem és egy év óta vagyok a Nemzeti Színháznál. Nagy megtiszteltetésnek tartom, hogy itt lehetek, de annyira fiatal vagyok, hogy nagyobb szerepekre a Nemzeti Színházban még gondolni sincs jogom. Talán előbb egy kisebb színháznak vagy kabarénak a meghívását kellene elfogadni és azután vissza a Nemzetihez. Hogy mit tudok és mit szeretnék játszani? — akik ismernek, azok tudják. Egyelőre csak egyetlenegy nekem való szép szerepet szeretnék.

KÖRMENDY KÁLMÁN a kislávval.

Kőrmendy Kálmán, a Belvárosi Színház színésze nem kell, hogy saját szavaival elmondja, miért kellett hallgatnia ebben a szezonban. Gyönyörű kolozsvári és budapesti sikereinek emlékeivel szívében fekszik súlyos betegen ez a kitűnő színész, akinek előkelően megindult pesti színészkarrierjét akasztotta meg a betegség. Hisszük és reméljük, hogy a jövő szezonban felgyógyulva folytatja ott, ahol elhagyta és megy tovább felfelé ívelő pályáján.

AZ ÖLTÖZTETŐNŐ - levelet

Igen tisztelt Szerkesztő Ur, ezennel itt ülök megint, hogy elmondjam Magának a legfrisebb pletykákat és mért ne tenném, teszem is, elvégre pletykázás az élet sója, ábrándozás a megrontója és erről jut eszembe, hogy a drága *Simonyi Máriáné* nacsága nagybeteg és már másfél hét óta úgy őrzi az ágyat, mintha valaki el akarná lopni; ellenben van úgy némelykor a színháznál, hogy ráfekszik egy-egy előadásra a pech és olyankor egyik baj követi a másikat, hát így volt szombaton este is a Királykában, ahol először is a *Fedák Sáriné* nacsága érezte magát rosszul, azután a *Rátkai Márton* nacságos és Marci ur panaszkodott, hogy nem jól van, utóbb megint a *Nádor Jenő* nacságos és művész ur, amint kitáncolt a Zsazsánéval a szinpadról, egyenesen nekitáncolt egy karosszéknek és össze-vissza zuzta a lábát; viszont a *Keleti Juliskáné* nacsága Amerikából lisztet, zsirt és 2000 dollárt küldött a volt öltöztetőnőjének, aki most egyszeribe félmilliomosné lett, ej haj! nekem mért nincs ilyen szerencsém és egy este titokba akartam vacsorázni, hát egy eldugott kis helyet választottam ki magamnak az isten háta mögött és elmentem a Kéményseprőbe és amint ott ülök két szubrettel egyszerre, hát egyszerre csak beállt a *Rátkai Márton* nacságos és Marci ur, a *Lábass Juciné*val, a *Bárdi József* nacságos és autós urral és szépasszony feleségével, aki igazán a legszebb pesti asszonyok egyike, mert ők is csöndesen akartak megvacsorázni és az ember már az isten háta mögé se járhat; ellenben a *Bodánszky Róbert* bécsi nacságos és szerző ur, akinek az új darabját éppen most fogadta el a *Beöthy László* nacságos és vezér ur, a héten végszóra érkezett meg Bécsből és éppen akkor állított be a vezér irodájába, amikor a vezér elmondotta, hogy milyen kedves vidám és mulatságos a „Buchbinder Schwalbe” és azóta is itt van és minden este más színházban gyönyörködik, mert gyönyörködni jobban lehet Budapesten, mint Bécsben; viszont a *Hegedüs Gyula* nacságos és művész ur Máriabesnyőn ünnepli a husvétot és mért ne tenné, teszi is, elvégre ünneplés az élet sója, ábrándozás a megrontója és erről jut eszembe, hogy a *Kerényi Gabiné* ifiasszony olyan boldog, hogy nagy boldogságában egyetlenegy új kalapot se vett a héten és a *Faludi Sándor* nacságos és igazgató ur is elutazott Bécsbe és most cincognak csak igazán az egerek a Városinál; viszont a *Homoki Pauláné* nacsága kedden este meghívta magához az egész Apo ló-kabarét vacsorára és el is mentek mindnyájan és az utolsó szemig fölették a Homokiné spádját, amely pedig Budapest leg-hiresebb spája volt és én ezennel itt ülök és zárom soraimat, mert még levelet kell írnom Bécsbe a *Huszár Károly* nacságos és Pufi urnak és mért ne tenném, teszem is, elvégre mi rossz van abba, hogy szeretek vele jóba lenni, amit igen tisztelt Szerkesztő Urnak is melegen ajánlok és maradok kiváló tisztelettel kedves barátnője

az öltöztetőnő.

SZÉLJEYZETEK

Szinészs vásár volt régebben minden évben ilyenkor husvét táján. Virágvasárnaptól virágvasárnapig szólottak akkoriban a szerződések és e poétikus terminussal kapcsolatban tartották meg rendszeren Budapesten a szinészs vásárt. A vidéki direktorok és a vidéki színészek ilyenkor előzőnlötték a fővárost és reggeltől-estélig élénk és forgalmas volt a Pannónia kávéháza, amelyben a szinészs vásárok lezajlottak. A direktorok itt tartottak szemlét a naivák, primadonnák, komikusok, drámai szendék és egyéb szerepköri csil agok fölött; itt rekrutálódtak a kórus tagjai is és innen szerződtek nem egyszer vidéki színészt Budapestre, vagy pesti színészt a vidékre. Én még láttam itt egy néhány szinészs vásárt és láttam később odakünn a Baross-téren, a Múzsza-kávéházban is egynéhányat. Idekünn már kissé züllöttebb volt a vásár; míg aztán egyszerre csak megszűnt. Kár érte. Kedves és tanulságos volt az ilyen vásár. Ha meg volna, ma is kedves és tanulságos volna. És nem lenne érdektelen megtudni, hogy mennyiért kelne el a vásáron Fedák Sári, vagy Lábass Juci és mennyit igérnének Rátkaiért, vagy Csortos Gyuláért? . . .

A kívándorlók száma egyre nő. Szerencsére egyelőre nem mindenki vándorol ki, aki hirdeti; sőt: legtöbb esetben csak beszélnek, beszélnek és eszük ágában sincs elmenni. Hiszen igaz: művész hazája széles e világ; de viszont igaz az is, hogy — itt élnünk, halnunk kell. A színészeknek nincs is olyan nagy okuk a kívándorlásra, mint ők maguk hiszik. Huszár Károly például, aki most Bécsbe szerződött s a héten már fel is utazott a kedélyes városba; soha sehol nem lesz olyan népszerű, mint amilyen itthon, Budapesten volt. A Pufi ugy hozzátartozott e város képéhez, mint az Andrassy-ut, vagy a Keleti pályaudvar. A Pufit úgy szerették itt, mint a császárszemélyt, vagy a Zserbó-süteményt. Igaz, a császárszemlye is kívándorolt és a Zserbó se az, ami régen volt; de a Pufinak mégse kellett volna ezekről példát vennie és én talán egész Pestet, sőt: egész Budapestet képviselem, amikor a távozó után kiáltom azt, hogy: „Gyere vissza Pufi, minden meg van bocsátva!..“

Feldéknél bécsiek játszanak, a Burgszínház egy kirendeltsége rándult le hozzánk és rándult ki a ligetbe és ennek a kirándulásnak csak örönden lehet; bárha nem voltunk soha és nem vagyunk ma sem elragadtatva mindentől, amit Bécsből kaptunk. De ez a kis kiránduló társaság kofferjében a Művészet jelvényeit hozza és ezért szívesen kell fogadni Heine urat, Mayen kisasszonyt és a többieket. Igen ám, de akkor aztán a

kedélyes bécsiek se legyenek annyira türelmellenek, mint amilyenek, ha visszaadjuk a vizitét és egy-egy magyar darab, vagy egy-egy magyar színész kívánja igénybe venni a vendégjogot náluk. Olyankor a bécsiek sovíniszták és localpatriotizmusuk nem ösmer határt. A kölcsönkenyér rendesen visszajár és megtörténhetik a jó bécsiekkel, hogy egyszer a mi türelmünk is elfogy és a kirándulókat különvéleménnyel fogadjuk mi is; mint ahogy náluk fel-felhangzik a különvélemény minden magyar dologgal szemben.

(f. j.)

Gerő Erzsinek, a Városi Színház kitűnő énekesnőjének ajánlatot tett a Dunaparti Színház új igazgatósága, hogy játssza el három kis operának a főszerepét. A művész nő még nem döntötte el, hogy elfogadja-e az ajánlatot, vagy sem.

::

Kardoss Géza, A Vigaszínház művésze, aki tudvalevőleg megkapta a debreceni színházat, megkezdte társulatának szervezését.

::

A „Casanova” felújítását vette tervbe Bródy István, aki a „Szép Heléna” reprize után a híres Faragó—Barna operettét akarja színre hozni a Scala Színházban.

::

Buchbinder Schwalbe. Beöthy László, az Unió színházainak vezérigazgatója, megszerezte Bodánszky Róbert háromfelvonásos komédiájának, a „Buchbinder Schwalbe”-nak előadási jogát. A szenzációs darabot Beöthy megbízásából Faragó Jenő fordítja magyarra. Az eddigi tervek szerint Schwalbét alkalmasint Rózsahegy Kálmán fogja játszani.

::

Harsányi Rezső, a Belvárosi Színház tagja érte el eddig a recordot a filmfizetések terén, mert a „Terike” egyik szerepének eljátszásáért 20.000 K honoráriumot kap, vagyis a legtöbbet, amit eddig magyar filmgyárak egy szerep eljátszásáért fizettek.

::

Fenyő Ili. Egy örökké vidám és mosolygó fiatal színésznőt hívnak ezen a néven, hogy Fenyő Ili. Egyelőre még némi bevezetésre szorul, meg kell róla írni, hogy fiatal, szép és tehetséges és hogy az operettszubrettek karrierjének egyelőre csak első lépcsőfokán áll, de minden kvalitása meg van ahhoz, hogy végigfussa ezt a magas lépcsőt. Az Apolló kabarénak volt rövid ideig tagja, Debrecenben is rövid ideig népszerű operettszubrett volt és most megmondjuk a prózai okát: azért hagyta ott egy kicsit a színpadot, hogy fogyókúrát tartson. Ez megtörtént és Fenyő Ili valószínűleg már a jövő szezon elején látni fogjuk egy nagyobb operettszínházban, ahol be fogja váltani azokat a reményeket, amelyeket hozzá fűznek mindazok, akik ezt a fiatal, kedves és tehetséges leányt ismerik.

FENYŐ ILFI

(Labori felvétele)

Mészáros Giza, aki betegsége után három hetet töltött a Semmeringen, a múlt héten visszaérkezett Budapestre és már ismét el is utazott egy hónapi üdülésre Olaszországba, miután a „Gyermektragédia” sikere megengedi, hogy a Belvárosi Színház a kiváló művésznőt még egy hónapig nélkülözze.

✦
Yushi tanzt. A bécsi Bürgertheaterben tegnap mutatták be Robert Bodánsky és Ralph Benatzky új operettjét, amelynek címe: *Yushi tanzt*. A Bürgertheater ez alkalomra csaknem teljesen kicserélte művésszemélyzetét és új rendezőt is szerződtetett. A darab japán tárgyú és ehhez mértén a nézőteret is japáni stílusban dekorálták. Az új operettnak igen nagy sikere volt.

✦
A Royal Kabaré premiérje valóságos szenzáció erejével hatott. *Kövár* Gyula bemutatkozása két pompás darabjában hangos, őszinte sikert aratott, *Solti* és *Virágh* pedig *Mihály István* kis komédiájában utólérhetetlenek voltak. A jó háromórás gazdag műsort szünni nem akaró kacagással és tapsviharral honorálta a lelkes publikum. *Paulini Béla* nézőtéri mókája, a „Komédiások” *Felhő* Rózsival, *Kerényi Irén*nel, *Fodor, Forgács, Sándor József* és *Gyenis*sel a főszerepekben, terjedelemben is, sikerben is kiemelkedő volt. A népszerű *Salamon Béla* számára *Mihály István* és *Balázs Sándor* írt két mulatságos tréfát, míg *Barna Jenő* és *Garami Árpád* kis jeleneteiben *Kerényi Irén, Ihász Lajos, Gyenis Ede, Nagy Maca, Iványi* és *Harvany Mariska* jutottak hálás szerepekhez. A nagyszerű szólókban és duettekben *Solti, Felhő Rózsi, Papp János, Kerényi Irén, Radó—Forgács, Barna Andor* és *Gombocz Vilma* elsőrangúak voltak. Külön említjük meg *Thurzó Nagy Lászlót* a kiváló dalköltőt, ki saját számait énekelte *Sassy Csaba* igaz magyar verseire. A *Kövár*-blüett zenéjét *Huber Sándor* állította össze. A rendezés *Virágh Jenő* érdeme.

elesüppedni egy öblös, puha karosszékbe és visszagondolni elmúlt premiér-esték lázas izgalmaira. Viszszaidézni emlékét zsufolt nézőtereknek, dobogó szíveknek, függöny felgördülésének, tapsoknak, sikereknek, ezt fogjuk most tenni ó kedves olvasóm. Elmélázunk egy kicsit az elmúlt szezonon, kezünkbe vesszük a régi szinlapokat, amelyek mindegyike egy-egy sikert jelentett.

A sikert, az életnek ezt a legszebb narkotikumát, küzdelmeinknek, verekedéseinknek, zaklatott életünknek egyetlen kábítószerét, vágyainkat, álmainkat jelentik nekünk, íróknak, színészeknek ezek a szinlapok. A közönségnek mást jelentenek: gyönyörű estéket, amelyeken olyan jó is volt beletemetkezni egy festett világ romantikájába és elfeledni, hogy odakünn haragszanak egymásra az emberek és esik az eső és csenget a zsufolt villamos. Egy szép szezon drága emlékei ezek az itt következő szinlapok ó kedves olvasóm és amikor most kézenfogva végig vezetlek egy elmúlt szezonon, zenéljen fel még egyszer szívedben elhangzott tapsoknak kábító, gyönyörű, drága muzsikája.

A fekete lovas.

A magyar irodalom egyik legkimagaslóbb reprezentánsa *Herczeg Ferenc* adta a Nemzeti Színház idei szezonjának irodalmi értékű sikerét „*A fekete lovas*” című színijátékával.

A magyarság most folyó rettentő küzdelmébe kapcsolódik ez a minden mondatában, érzésében és gondolatában magyar darab, amely sok helyütt megdobogtatta a szíveket és könnyeket lopott a szemekbe. Két fiatal művész nevét *Aghy Erzsébet* és *Várkonyi Mihály* neveit kell idejegyezni, mint akik — a többiek élén — méltó részesei voltak Herczeg Ferenc idei szép és nemes sikerének.

[illegible]

ÁGHY BÖSKE — VÁRKONYI MIHÁLY

A szerelem vására.

Amikor iskolapéldáját kell adni annak, hogy a színész játéka mennyire fel tud emelni egy darabot jóval a saját nivója fölé is, akkor „A szerelem vására“-t, a Vígyszínház első ezidei sikerét kell citálnunk. Garrick amerikai írónak Vajda Ernő nagyszerű fordításában színrekerült darabja két parádés szerepet adott Varsányi Irénnek és Csontos Gyulának. Tikkasztóan forró és izgalmas pillanatok voltak azok, amikor ez a két művész vette át a szót a színpadon és sodorta a nézőt a művészet szuggesztív erejével szinte a kábulat felé. A darab sikere Varsányi Irén és Csontos Gyula sikere volt.

VÍGSZÍNHÁZ

Szerelem vására
este 6 órákor

Műsor:

1. A szerelem vására
2. A szerelem vására
3. A szerelem vására
4. A szerelem vására
5. A szerelem vására
6. A szerelem vására
7. A szerelem vására
8. A szerelem vására
9. A szerelem vására
10. A szerelem vására

Szerelem vására
este 6 órákor

Műsor:

1. A szerelem vására
2. A szerelem vására
3. A szerelem vására
4. A szerelem vására
5. A szerelem vására
6. A szerelem vására
7. A szerelem vására
8. A szerelem vására
9. A szerelem vására
10. A szerelem vására

Szerelem vására
este 6 órákor

Műsor:

1. A szerelem vására
2. A szerelem vására
3. A szerelem vására
4. A szerelem vására
5. A szerelem vására
6. A szerelem vására
7. A szerelem vására
8. A szerelem vására
9. A szerelem vására
10. A szerelem vására

Szerelem vására
este 6 órákor

Műsor:

1. A szerelem vására
2. A szerelem vására
3. A szerelem vására
4. A szerelem vására
5. A szerelem vására
6. A szerelem vására
7. A szerelem vására
8. A szerelem vására
9. A szerelem vására
10. A szerelem vására

Szerelem vására
este 6 órákor

Műsor:

1. A szerelem vására
2. A szerelem vására
3. A szerelem vására
4. A szerelem vására
5. A szerelem vására
6. A szerelem vására
7. A szerelem vására
8. A szerelem vására
9. A szerelem vására
10. A szerelem vására

Szerelem vására
este 6 órákor

Műsor:

1. A szerelem vására
2. A szerelem vására
3. A szerelem vására
4. A szerelem vására
5. A szerelem vására
6. A szerelem vására
7. A szerelem vására
8. A szerelem vására
9. A szerelem vására
10. A szerelem vására

VARSÁNYI IRÉN — CSONTOS GYULA

Régen nem előzött meg premiért olyan izgalmas érdeklődés, mint „A nagyvilági nő” vigszínházbeli bemutatóját, a Vigszínház ezidei második nagy sikerét. Gombaszögi Fridának hosszas betegsége után való első fellépése adott szinte szenzációszerű jelleget a bemutatónak, amely egyben szép sikerét jelentette Ruttkay Györgynek, a mindenkinek rokonszenves kítűnő fiatal írónak is. Gombaszögi Frida egy nagyszerű szerepet, a szerző pedig Gombaszögi Fridát kapta a Vigszínháztól és hogy egymással kölcsönösen meg lehetnek elégedve, azt mi sem bizonyítja jobban, mint a Vigszínház táblás házai.

GOMBASZÖGI FRIDA — GOMBASZÖGI ELLA

A romantikának eddig utolérhetetlen költője *Edmond Rostand* adta ezidei első sikerét a Magyar Színháznak. Az irodalom egyik régi igazsága, hogy a romantika örök és ez az igazság, amelybe állandóan belebotlunk, gyönyörűen nyilvánult meg a Magyar Színház előadásain is, ahol esténként zsufolt nézőtér nézte végig a „*Sasfiók*“-ot, bár minden sorát a néző már régen kívülről tudta. Ritkán volt repríznek ilyen sikere és ehhez a sikerhez nagyban hozzájárult az a klasszikusi magasságig emelkedő játék, amelyet *Törzs Jenő* és mellette *T. Forrai Rózsi* adtak soha el nem feledhető ajándékképen a közönségnek.

[illegible]

FORRAI RÓZSI – TÖRZS JENŐ

Tüzpróba.

Drasche Lázár Alfréd, annyi kitünő regény és egyéb írások népszerű szerzője aratott nagy sikert az idén a Magyar Színházban „*Tűzpróba*“ című darabjával, amely már akkor kiállotta a tűzpróbát, amikor először regény formájában hódította meg a közönséget.

A mindvégig drámai feszültségű, izgalmasan érdekes darab a tehetséges fiatal színésznőt, *Jankovich Magdát* ismertette meg a közönséggel és *Uray Tivadarnak* hozott szép sikert az egyik vezető férfiszerepben. Tíz nagysikerű magyar darab került színre az elmúlt szezonban s a tíz között előkelő hely illeti meg *Drasche Lázár Alfréd* Tüzpróbáját.

[illegible]

JANKOVICH MAGDA — URAY TIVADAR

Éva és a férfiak.

Színészből lett íróvá *Kardos Andor*, akinek „Éva és a férfiak” című darabját mutatta be a Magyar Színház és egyik legnagyobb sikerét aratta vele. A hatásosan felépített és dialógusaiban is megfeszítően friss és érdekes darab egy kedves, rokonszenves színésznőt hozott vissza a színpadra, *Várady Ilyt*, akit néhány évvel ezelőtt a Király Színházban fogadott szeretébe a közönség s aki itt a drámai színpadon is méltóan és sikeresen tudta érvényesíteni színésznői kvalitásait. A darabnak egy másik női szerepében *Andorffy Ida* emelkedett ki az átlagszínésznők sorából és emelkedett a közönség kedvencei közé.

IZABELLA-TÉR TEL: JOZSEF 19-20

MAGYAR SZÍNHÁZ

1939. március 1-én, kedden 8 óráig előadások lesznek. A darabok 10 óráig tartanak.

ÉVA ÉS A FÉRFIAK

Kardos Andor írója, Várady Ilyt rendezte.

Előadások:

1. Éva és a férfiak (8 óra)

2. A színház (10 óra)

3. A színház (10 óra)

4. A színház (10 óra)

5. A színház (10 óra)

6. A színház (10 óra)

7. A színház (10 óra)

8. A színház (10 óra)

9. A színház (10 óra)

10. A színház (10 óra)

Előadások:

1. Éva és a férfiak (8 óra)

2. A színház (10 óra)

3. A színház (10 óra)

4. A színház (10 óra)

5. A színház (10 óra)

6. A színház (10 óra)

7. A színház (10 óra)

8. A színház (10 óra)

9. A színház (10 óra)

10. A színház (10 óra)

Előadások:

1. Éva és a férfiak (8 óra)

2. A színház (10 óra)

3. A színház (10 óra)

4. A színház (10 óra)

5. A színház (10 óra)

6. A színház (10 óra)

7. A színház (10 óra)

8. A színház (10 óra)

9. A színház (10 óra)

10. A színház (10 óra)

Előadások:

1. Éva és a férfiak (8 óra)

2. A színház (10 óra)

3. A színház (10 óra)

4. A színház (10 óra)

5. A színház (10 óra)

6. A színház (10 óra)

7. A színház (10 óra)

8. A színház (10 óra)

9. A színház (10 óra)

10. A színház (10 óra)

Előadások:

1. Éva és a férfiak (8 óra)

2. A színház (10 óra)

3. A színház (10 óra)

4. A színház (10 óra)

5. A színház (10 óra)

6. A színház (10 óra)

7. A színház (10 óra)

8. A színház (10 óra)

9. A színház (10 óra)

10. A színház (10 óra)

Előadások:

1. Éva és a férfiak (8 óra)

2. A színház (10 óra)

3. A színház (10 óra)

4. A színház (10 óra)

5. A színház (10 óra)

6. A színház (10 óra)

7. A színház (10 óra)

8. A színház (10 óra)

9. A színház (10 óra)

10. A színház (10 óra)

ANDORFFY IDA — VÁRADY ILY

Terike.

Kevés írónk között, akik úgy ismerik a színpadot, hogy darabjaiknál a hatás szinte elmaradhatatlan, az elsők között van Földes Imre. Természetes, hogy a Belvárosi Színházban bemutatott „Teriké”-je hozta meg a színháznak idej első sikerét, jóval a százas szérián felül. Két nagyszerű női szerepet írt Földes Imre a „Teriké”-ben és ezeket Mészáros Giza és Ilosvay Rózsi játszották; a siker tehát akkor is biztosítva lett volna, ha a darab önmagában nem hozta volna meg a sikert. A színpadi hatások egyik mestere és ez a két nagyszerű színésznő emlékezetes estét jelentett a „Teriké”-ben a budapesti közönségnek.

BELVÁROSI SZÍNHÁZ

IGAZGATÓ: BÁRDOS ARTUR

IV. Kóronaherceg-utca 6.

Kézdete
6
órákor

Szombaton, szeptember 20-án

Kézdete
6
órákor

először

továbbá szept. 21-én és a következő napokon

TERIKE

Énel három f

RE. Kézdete

HELYEK.

először

d. u. 2 óráról kezdve.

Dar. Kóronaherceg-utcai Színház. „A Nap” kiadása. Teriké-ként.

ILOSVAY RÓZSI — MÉSZÁROS GIZA

Patika.

Szép Ernőt, a halkszavu, álmodozó, csendes poétát vitte fel a színpadra a Belvárosi Színház és aratta egyik legelőkelőbb sikerét. A költő szólalt meg a színpadon, az igazi költő, akinél elsősorban a mondanivaló a fontos és csak másodsorban a színpadi hatás. A költő szívének kábitó parfümje áradt ki a nézőterre, a költő odaállt a színpadra és vallott a közönségnek. A zengő szavak és minden, ami mögöttük van, a csodálatosan finom színésznő, *Simonyi Mária* ajkán át érték el a közönséghez. *Simonyi Mária* ismét beigazolta a „Patika”-ban, hogy megkülömböztetett helye van Budapest színésznői között. Még egy nagy sikert kell elkönyvelni a „Patika”-ban: *Gellért Lajos*ét, akinek játéka mindenképen méltó volt a darab magas, költői kvalitásaihoz.

BELVÁROSI SZÍNHÁZ

IGAZGATÓ: BÁRDOS ARTUR

Teljesen: 99-16. IV. Koronaherceg-utca 6. Teljesen: 49-10.

Keszede: 7/1 órákor **Február 13-án, pénteken először,** Keszede: 7/1 órákor
 továbbá a következő napokon:

PATIKA

SZÉP ERNŐ 3 felvonásos vígjátéka
 Rendezte Dr. Bárdos Artur

RENDELŐK:

Ódóly Károly
 Farkas István
 Pálfi István
 Pásztor István

RENDELŐK:

Ódóly Károly
 Farkas István
 Pálfi István
 Pásztor István
 Károly István
 Csontos István

RENDELŐK:

Ódóly Károly
 Farkas István
 Pálfi István
 Pásztor István
 Károly István
 Csontos István

SIMONYI MÁRIA — GELLÉRT LAJOS

Kálmán Imre operettje volt sorrendben az idei szezon első operett sikere. A világhírű magyar zeneszerző muzsikájának tapasztalott estéről-estére a Király színházban a budapesti közönség és dudolva a színházból kimenet, hogy „Rózsákat himbál a tél, csak *ki szerelmes, az él...*” ezt a csodálatos meleg operettvalcert, amely köré Kálmán Imre odaszórtá pattogó, vidám dalainak egész csomóját. Az operett sikere egyben egyik legnagyobb sikere volt *Lábass* Jucinak, aki nem csak szépségével és hatásos megjelenésével, hanem pompás énekével és kitűnő játékaival is megtöltötte a színpadot. És ha sikerről van szó, nem szabad elhallgatni *Somogyi* Nusit, ezt a pompás szubrettet sem, akinél jobban kevesen tudnak táncolni Budapesten.

[illegible]

LÁBASS JUCI — SOMOGYI NUSI

János vitéz.

Ha a franciáknak és angoloknak vannak klasszikus operettjeik, akkor nekünk is van: a *János vitéz*. Ami a franciáknak Offenbach és Hervé, az angoloknak Sullivan és Jones Sidney, szóval a nemzeti operettmuzsika, amelyben a szíve, bánata, öröme, egész vérmérséklete csendül fel, az nekünk a János vitéz, ez a magyar operettek legigazibb reprezentánsa. A Király színház az idén újból diadalt aratott *Kacsóh* Pongrác csodaszép muzsikájával, a János vitéz az ötszázadik előadás jubileumát ülté meg és ez az ünnep *Fedák Sári*nak is egyik legdiadalmasabb ünnepe volt, mert operett-színésznői sikereinek eddigi tetőpontját jelentette. Egy kedves, fiatal színésznő *Tóth Böske* is itt érkezett el *Juliska* szerepében oda, ahol a közönség szeretete és elismerése kezdődik.

KIRÁLY-UTCA 71. TELEFON József 119-06.

KIRÁLY-SZÍNHÁZ

Minden este 6 1/2 órakor

FEDÁK SÁRI felléptével

János vitéz

János vitéz

Előadások:

1. előadás	2. előadás
3. előadás	4. előadás
5. előadás	6. előadás
7. előadás	8. előadás
9. előadás	10. előadás
11. előadás	12. előadás
13. előadás	14. előadás
15. előadás	16. előadás
17. előadás	18. előadás
19. előadás	20. előadás
21. előadás	22. előadás
23. előadás	24. előadás
25. előadás	26. előadás
27. előadás	28. előadás
29. előadás	30. előadás
31. előadás	32. előadás
33. előadás	34. előadás
35. előadás	36. előadás
37. előadás	38. előadás
39. előadás	40. előadás
41. előadás	42. előadás
43. előadás	44. előadás
45. előadás	46. előadás
47. előadás	48. előadás
49. előadás	50. előadás

Előadások:

1. előadás	2. előadás
3. előadás	4. előadás
5. előadás	6. előadás
7. előadás	8. előadás
9. előadás	10. előadás
11. előadás	12. előadás
13. előadás	14. előadás
15. előadás	16. előadás
17. előadás	18. előadás
19. előadás	20. előadás
21. előadás	22. előadás
23. előadás	24. előadás
25. előadás	26. előadás
27. előadás	28. előadás
29. előadás	30. előadás
31. előadás	32. előadás
33. előadás	34. előadás
35. előadás	36. előadás
37. előadás	38. előadás
39. előadás	40. előadás
41. előadás	42. előadás
43. előadás	44. előadás
45. előadás	46. előadás
47. előadás	48. előadás
49. előadás	50. előadás

János vitéz

János vitéz

Színpadban:

FEDÁK SÁRI

A SÁRSZÖK

Kijelölt művészek:

TÓTH BÖSKE — FEDÁK SÁRI

A cigánygrófné.

A János vitéz után ismét magyar operettel aratta a Király-színház egyik legnagyobb sikerét, amit még most is és még sokáig a naponkénti táblás házak bizonyítanak. *Martos Ferenc* kitünő szövegére írta *Vincze Zsigmond* „A cigánygrófné” zenéjét, igazi magyar muzsikát, amely minden taktusában hatásos operettzene és mégis izig — vérig magyar. Itt is Fedák Sárinak az operett-nívón magasan felülemelkedő művészetével adott fényt a Király-színház előadásainak és művészetének tetőpontjára emelkedett *Rátkay Márton*, aki olyan maradandó és karakterisztikus figurát alkotott a színpadon a cigányprimás alakjából, aminőre csak ez a legkiválóbb színész képes.

KIRÁLY-UTCA 71. TELEFON Jónaut 113-56.

KIRÁLY-SZÍNHÁZ

UNIO

CIGÁNYGRÓFNÉ

Operett három felvonásban. Szöveg: Martos Ferenc. Zene: Vincze Zsigmond. Előadás: Rátkay Márton, Fedák Sári.

Előadások:

1. előadás: 1934. május 12.	2. előadás: 1934. május 13.	3. előadás: 1934. május 14.
4. előadás: 1934. május 15.	5. előadás: 1934. május 16.	6. előadás: 1934. május 17.
7. előadás: 1934. május 18.	8. előadás: 1934. május 19.	9. előadás: 1934. május 20.
10. előadás: 1934. május 21.	11. előadás: 1934. május 22.	12. előadás: 1934. május 23.

A farsang tündere

Operett három felvonásban. Szöveg: Martos Ferenc. Zene: Vincze Zsigmond. Előadás: Rátkay Márton, Fedák Sári.

Előadások:

1. előadás: 1934. május 24.	2. előadás: 1934. május 25.	3. előadás: 1934. május 26.
4. előadás: 1934. május 27.	5. előadás: 1934. május 28.	6. előadás: 1934. május 29.
7. előadás: 1934. május 30.	8. előadás: 1934. június 1.	9. előadás: 1934. június 2.
10. előadás: 1934. június 3.	11. előadás: 1934. június 4.	12. előadás: 1934. június 5.

Magyar Színházban:

HIS LORD

TÜZPRÓBA

Magyar Színházban:

HIS LORD

TÜZPRÓBA

RÁTKAI MÁRTON — FEDÁK SÁRI

Operettszövegíróink egyik legősmertebbike, annyi nagyszerű operett librettistája *Faragó* Jenő írta a Városi Színház idei nagyszerű operettjét a „Százszorszép“-et. Igazi táncos operett ez, nagyszerűen gördülő, vidám, ötletes szöveg, amelyet *Zerkovitz* Béla ékesített fel igazi pesti muzsikával, a pattogó és fülbemászó dalok egész tömegével. Három kitűnő operettszínésznőnek adott alkalmat a „Százszorszép“, hogy estéről-estére learassák a közönség háláját és elismerését. *Vigh* Mancsi a „Százszorszép“ címszerepében érkezett el az igazi népszerűséghez, *Kerényi* Gabi eddigi nagy sikereit tetézte egy pompás szerepben és a legjobb táncos szubrettek közé emelkedett *Palásthy* Irén ez az üde, szép jövőjű fiatal színésznő.

KERÉNYI GABI — PALÁSTHY IRÉN — VIGH MANCI

A Városi Színház a „Százszorszép“ után az operettnek egy másik ágát, a vígopera felé hajló operettet mutatta be mintaszerű előadásban: „Az ezüst sirály“-t, amelynek zenéje, *Buttykay* Ákos mesteri munkája és szövege, *Földes Imre* hatásos könyve a legjobb előadásban kerültek a közönség elé. A Királyszínházból a Városi Színházhoz szerződött *B. Kosáry* Emma és *Király* Ernő vitték és viszik még mindig esténként sikerre a magas szárnyalású zenét és velük együtt részese az előkelő sikernek *Sziklay* József ez a rokonszenves, nagyszerű operett-színész is. A Városi Színház mintaszerű előadása külön értéket adott a magas szárnyalású előkelő operettnek.

[illegible]

KIRÁLY ERNŐ — KOSÁRY EMMI — SZIKLAI JÓZSEF

A csókbakter.

Egy új operettszínház nyílt meg ősszel Budapesten: a Revü Színház. Színházi szakemberek tudják, hogy egy új színház jövőjére mennyire fontos az első darab, amellyel a közönség elé lép. Hogy a Revü Színház ma a hitelesített operettszínházak közé tartozik, abban nagy része van a színház első operettjének „A csókbakter”-nek, amelyet a bécsi szövegkönyv nyomán Balassa Emil dolgozott át igazi, vérbeli, hatásos operetté és ékesített fel pompás, pattogó versekkel. Robert Stolz muzsikája is hamar népszerűvé vált Pesten és jó operettelőadást produkált a színház is, élén Balogh Böskével, ezzel a tehetséges, kedves és kitűnően táncoló szubrettel és egy új fiatal színésznővel, Magaziner Erzsivel akit a Revü Színház avatott operettszínésznővé.

REVÜ SZÍNHÁZ

VI. Szerecsen-u. 35.

KRISTÁLYPALOTA
 Igazgató: WERTHEIMER ELEMÉR

TELEFON 120-77

Minden este 6 órakor
a szezon slágere
 BRÓDY ISTVÁN lérszólának előadásában:

A CSÓKBAKTER

LAIVÁNY

HARDT és GYULA
 szöveg szerzői
ERT ST
 EMELY
 CSI

MASSA EMIL

A CSÓKBAKTER

Szünet alatt az emeleti Amerikai Barban meleg vacsora.
 Előadás után KÖRÖSY GYULA híres cigányprimás zenekara muzsikál.

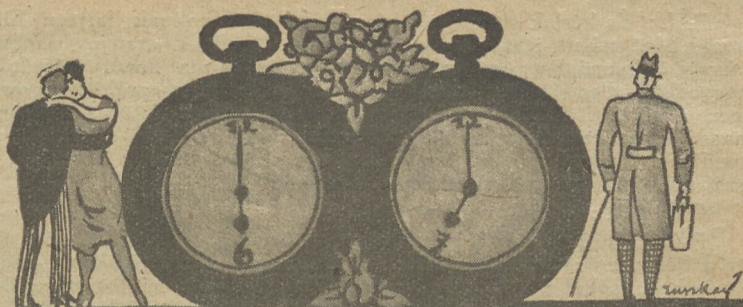
Jegyek elővételből nélkül egész hétre előre váltogatok a színház pénztárándj. d. e.
 9-tól 1-ig és d. u. 3 óráig az előadás kezdélig, valamint az összes jegyirodákban.

MAGAZINER ERZSI — BALOGH BÖSKE

47

A Revü Színház „A csókbakter“ nagy sikere után a kedvelt költőnek, *Farkas Imrének* „Pünkösdi rózsá“ című operettjével aratott sikert és ebben a sikerben elsősorban kivette a részét legszebb és legjobb operettszínésznőink egyike *Péchy Erzsí*, aki a Városi Színházból történt eltávoztása után a Revü Színház vendégéül szerződött. A kedves és kellemes zenéjű operettet *Péchy Erzsí* játéka és éneke vitte fel az igazi népszerűségig és a pompás operettszínésznő megosztotta a nézők tapsokat ígylekvő és buzgó partnereivel, akik közül elismeréssel kell megemlékezni *Tompa Béláról* mint a legizlésesebb és legrokonszenvesebb fiatal színészek egyikéről.

PÉCHY ERZSI — TOMPA BÉLA

AMERIKAI PÁRBAN

Egyed Zoltán vígjátéka

Játsszák az Andrassy-uti Színházban a következő szereposztással:

Péter	Torday Ottó
Pál... ..	Abonyi Tivadar
Eliz	Kökény Ilona
György	Somlár Zsigmond

SZÍN:

Uri szoba. Jobb sarokban íróasztal, rajta villanylámpa, a bal hátsó sarokban pianínó, középen nagy angol székek, dohányzó asztalka. Bejárat balról és középről. Mikor a függöny szétmegy Pál és György a színen ülnek és beszélgetnek. Enyhe, tompa fény. Az íróasztalon a villanylámpa ég. A dohányzó asztalon cigaretták, ital. Berendezés egyébként rendező szerint.

PÁL (Györggyel szemközt a kis asztalnál ül, folytatva:) Mondom, a dolog ott kezdődött, amikor (a bal kijárat felé mutat) Elizt megismertem. Helyesebben megismertük. Mert egyszerre ismertük meg mind a ketten: én és Péter. (Szünet.) Emlékszel még Péterre?

GYÖRGY: Hogyne.

PÁL: Hát te tudod, hogy köztünk milyen viszony volt.

GYÖRGY: Testi-lelki jó barátok, gyerekkori pajtások voltatok. Hol is csatangol az a fiu szerte a nagy világban. Már ide s tova 5 éve lesz, hogy nem volt idehaza.

PÁL: Bizony pajtás, jól mondd, éppen ma van 5 esztendeje, hogy elutazott. Az estéli gyorsal.

GYÖRGY: Igazán csudálkozom, hogy bírja ki ilyen hosszú ideig nélküled, együtt nőttetek föl, ugyszólván elválaszthatatlanok voltatok s most aztán se hire, se hamva. Igazán nem értem.

PÁL: Majd megérted mindjárt, hiszen azért kérettelek, hogy mindent elmondjak neked. Mondom, ott kezdődik a dolog, hogy Elizzel megismerkedtünk — ennek éppen 7 esztendeje — a Holitscherék bálján. Azaz, hogy én ismerkedtem meg vele előbb, Pétert csak azután mutattam be. No de ez mindegy, az a fontos barátom, hogy ettől a pillanattól kezdve, éjjel-nappal, sülve-főve együtt voltunk Elizzel, aki elvált asszony létere megengedhette magának azt a luxust, hogy kinevezzen szolgálatot tévő kamarásainak, pajtásainak, mit tudom én, mi minden egyébnek. (Tölt, isznak.) Szervusz.

GYÖRGY: Szervusz.

PÁL: És kérek szépen attól kezdve együtt voltunk folyton Elizzel. Eliz úgy bánt velünk igazán, mint az ő drága, „kedves“ aranyos pajtásaival — ahogy ő bennünket elnevezett — vagyis, ahogy a hozzá való közjogi viszonyunkat jellemezte. Kijártunk a szigetre, a Kéményseprőhöz vacsorázni, délben a korzón találkoztunk, elmentünk ebédelni a Ritzbe, a Márvány menyasszonyba, aztán haza kísértük s hazafelé menet a kocsiban mindig megállapodtunk Péterrel abban, hogy Eliz egy drága, bűbajos teremtes, akit muszáj szeretni. Ígyál kérlek (koccint). Szervusz.

GYÖRGY: Na ja. Szervusz.

PÁL: Egyszer kérek, mikor egy este ismét haza kísértük Elizt, látom hogy a Péter, mikor elbúcsuzik Eliztól, csak fogja a keztyűs kezét, megfordítja és bele csókol a gomboknál a keztyűbe. Barátom, mintha szíven lőttek volna. Mi ez? Kérdeztem magamtól. Miért fáj nekem az, ha Péter belecsókol az Eliz kezébe? Csak nem vagyok féltékeny? Csak nem vagyok Péterre féltékeny?

GYÖRGY: Nna?

PÁL: Hát féltékeny voltam. Te Gyurka! Tudod, hogy fáj az a kézcsók nekem? Te én azt éreztem, mintha megcsalt volna rútul a hátam mögött, vagy bajban elhagyott volna, vagy orvul rám támadott volna, úgy fáj. De egy szót sem szóltam volna egy világért sem. A nőnek azonban nem csókoltam kezét, csak egyszerű kézfogással váltam el tőle. Már ez is mutatja, hogy féltékeny voltam... Őt akartam büntetni Péter kézcsókja miatt.

GYÖRGY: Nna, és aztán?

PÁL: Aztán barátom az történt, hogy a kocsiban egy szót sem szoltunk egymáshoz. Egy kukkot sem. Hallgattunk, mintha megnémultunk volna. Otthon aztán Péter nagynehezen megszólalt. Azt mondta: „Palikám lelkem, te is szereted?“ Erre aztán nem feleltem, csak ránéztem, ő meg rám nézett, aztán egymás nyakába borultunk, mint a gyermekek úgy sirtunk. Nem csoda, husz éve együtt voltunk bűben, örömben. Egész éjszaka róla beszélünk, hogy milyen szép, milyen jó, milyen drága, milyen kedves. Nem iszol? (Tölt, koccint.) Szervusz.

GYÖRGY: Szervusz! Egy cigarettát.

PÁL: Kérlek. (Rágyujtanak.)

GYÖRGY: Na folytatd!

PÁL: (Még rágyujtás közben.) Folytatom kérlek. Kérlek azután az történt, hogy egy este mindakettőnknek sürgős dolga akadt, ha jól emlékszem Péternek a clubban, nekem meg vacsorára kellett mennem. Mindaketten egyszerre érkezünk meg különböző irányból az Eliz villája elé. Borzasztóan elszégyeltük magunkat, egész éjszaka azon törtük a fejünket, hogy mit csináljunk, végre abban egyeztünk meg, hogy Elizre bizzuk a döntést. Válasszon ő közöttünk.

GYÖRGY: És Eliz téged választott?

PÁL: Nem. Eliz azt mondta, hogy ő mind a kettőnket olyan egyformán szeret, mindaketten olyan egyformán kedvesek vagyunk neki, hogy ő nem is tudna, de nem is akarna kettőnk között választani, már azért sem, mert nem akarná azt a gyönyörű harmóniát, ami bennünket gyerekkorunk óta összefűz, megbontani. Lemondani egymásról viszont nem akartunk, sem mi az Elizről, sem az Eliz mirőlünk. Végre támadt Péternek egy ötlete: „amerikai párbaj.“

GYÖRGY: Amerikai párbaj? (Tompá ijedtséggel.) Csak nem ölte meg magát?

PÁL: Nem. Nem abban állapodtunk meg, hogy a vesztes megöli magát.

GYÖRGY: Hanem?

PÁL: Hanem abban, hogy a nyertes elveszi feleségül Elizt, együtt 5 ével 5 évig, a vesztes pedig 5 évre elutazik. 5 év múlva a nyertes köteles elválni Eliztól, ha a vesztes úgy kívánja, és köleles őt átadni még pedig örökre. Az elsőbséget így kellett megfizetni. A szerződésben, amit mind a

hárman aláírtunk könnyű szívvél és reménykedve, mert hiszen akkor mégsem tudhattuk, hogy melyikünk neve kerül ki győztesen, ki van kötte „Csak halál, vagy a határidő pontos be nem tartása adhatja Elizt örökre a nyertesnek, hogy a szerződést megszegni semmiféle okból sem szabad.

GYÖRGY: De hát mit szólt Eliz a dologhoz?

PÁL: Barátom, Eliz csak nézett, aztán elnevette magát s a végén kijelentette, hogy nem is megy férjhez a nyerteshez. Arra semmi szükség nincsen. Férjhez majd csak 5 esztendő múlva megy, a szerződés lejártakor, vagy énhozzám, vagy Péterhez. Hogy melyikünkhöz és hogy melyikünkhöz mért, azt nem mondta meg.

GYÖRGY: Hát Eliz nem a feleséged?

PÁL: (Tompán.) Nem. Ezt úgy mondom neked, mint halálos titkát az életemnek. Mindenki úgy tudja, hogy megesküdtünk, mert hiszen másképen hogy élhettünk volna együtt a társaságban. De nem esküdtünk meg.

GYÖRGY: (Elképedve bámul.)

PÁL: És most barátom, most jön a baj. Ma van 5 esztendeje, hogy Eliz az én nevemet huzta ki a kalapomból, pontosan este 6 órakor jár le ez a gyönyörű 5 esztendeje életünknek. És ma reggel táviratot kaptam Pétertől Bécsből, hogy a délutáni gyorsal érkezik. Te, 5 év alatt egy sort nem írt, nem üzent, és ma ez a távirat érkezett tőle.

GYÖRGY: (Félig kérdezve.) Jön az asszonyért, mi?

PÁL: Barátom, én nem tudom, hogy ébren vagyok-e vagy álmodom. Mert nézd 5 év előtt, mikor abba a buta amerikai párbajba bele mentem, bár reszketve gondoltam arra, hogy én leszek a vesztes, mégis reménykedtem is, meg arra is gondoltam, hogy a legeslegrosszabb esetben 5 év alatt majd csak elfelejtem valahogy Elizt. Viszont abban az esetben, ha én lettem volna a győztes, mintahogy én is lettem, Pétertől reméltem, hogy majd csak elfelejti Elizt, s akkor ő megmarad nekem. Arra is gondoltam, hogy 5 év múlva esetleg szívesen adom oda, mert 5 év hosszú idő, egy nőt ki lehet költeni 5 év alatt egészen. Barátom, letelt az 5 év, én Elizt jobban szeretem, mint valaha, és itt a távirat, hogy jön. Hát most mond, mit csináljak?

GYÖRGY: Várjál csak kérlek. Hát Eliz mit akar? Tudja, hogy Péter megérkezik?

PÁL: Tudja hát, hiszen ő vette át a táviratot.

GYÖRGY: Na és mit mondott, mit csinált?

PÁL: Mit mondott... Hát azt mondta, hogy jön a Péter, hála Istennek, és megszabadít magától, maga zsarnok. Már tudniillik, hogy én tőlem.

GYÖRGY: No de ezt nem komolyan mondta!

PÁL: Komolyan... Öregem, a nőnél sohasem tudja az ember, mikor beszél komolyan.

GYÖRGY: No de várjál csak. Hát sohasem volt szó köztetek arról, hogy mi lesz, ha letelik az 5 év?

PÁL: Dehogynem. Az első két esztendőben sokat viccelődtünk a dolog felett, akartunk is Péternek irni, hogy ne okoskodjék, jöjjön vissza, de nem tudtuk a címét. Akkoriban mindenáron el akartam venni Elizt feleségül, de ő nem akarta, azt mondta, nem szabad Pétert becsapni. Később pedig nem mertem a dologról beszélni sem, valahogy mindaketten kerültük ezt a témát, úgy hogy én azt sem tudtam, hogy Eliz be szándékszik-e tartani a megállapodásunkat, vagy nem. Mert én a magam részéről, csak ha tőlem függ, nem szándékozom betartani.

GYÖRGY: No pajtás, most én mondom, hogy ígyünk (tölt) hü itt tényleg nagy baj van. Hát most mi az ördögöt csináltok?

PÁL: Hát azért kérettlek te szerencsétlen, hogy adjál valami tanácsot, mert én már belebetegedtem az izgalomba. Mert ez — ez rettenetes...

GYÖRGY: Hát várjál csak egy kicsit. Te ugy-e Elizről semmi szín alatt sem vagy hajlandó lemondani?

PÁL: Nem! Akárhogy is szeretem Pétert. Mert Elizt még jobban szeretem.

GYÖRGY: Na már most, mit gondolsz, akar-e Eliz veled maradni továbbra is, vagy azt hiszed, hogyha Péter megjön és el akarja vinni, akkor vele megy?

PÁL: Ezt én nem tudom. Az utóbbi időben úgy kerültük ezt a témát, mint macska a forró kását. Én resteltem felhozni, Eliz pedig nem hozakodott vele elő. Így virradt ránk ez a nap azzal az átkozott távirattal együtt. Most aztán légy okos Domokos, ha tudsz!

GYÖRGY: Na és Eliz?

ELIZ: (jön balról) Ah édes Gyurka, maga itt van? Nem is tudtam, hogy ilyen kedves vendégünk van.

GYÖRGY: Kezét csókolom drága szép asszony, hogy van?

ELIZ: Hát csak meg vagyunk Gyurka. Vendéget várunk. Az uramnak legjobb barátja érkezik estére Bécsből, az Ottrubay Péter, hiszen maga is ismerte György.

GYÖRGY: Már hogyan ismertem volna (a két férfi egymásra néz.)

ELIZ: (nevetve) No üljenek csak le, ne zavartassák magukat. Játsszák maguknak egy kicsit? (oda megy a zongorához) Mit játszik? (Leül, futam, halkan énekelni kezd. Fényhatás.)

Most már tudom, hogy magára vártam,
És most már minden mindegy ami volt,
A szívem: gögös királyi herceg
Maga előtt ma földig meghajolt.

(utózene)

PÁL: (epésen) Már is?

ELIZ: (abbahagyja a játékot) Mit már is?

PÁL: Még itt sincs... és már is... meghajolt?...

ELIZ: (Györgyre néz, Pálra szemrehányó pillantást tesz, fölkel a zongorától, kissé kínos csönd.) Tudja édes Pál, az már szinte szokatlan, hogy maga ma egész nap milyen furcsán viselkedik.

PÁL: De Eliz kérem...

ELIZ: (közbeváág) Ugyan kérem, csak ne méltatlankodjék.

PÁL: De Eliz én igazán nem értem...

ELIZ: (Türelmetlen kézmozdulattal.) (Gyanus udvariassággal.) No, de édes Pali, csak nem fogunk Gyurka előtt családi jelenetet rögtönözni.

GYÖRGY: Nagyságos asszonyom, én a magam részéről csak megtisztelve érezném magamat, hogy olyan közel állónak tartanak magukhoz.

ELIZ: Maga nagyon udvarias édes Gyurka, és mi tényleg szeretjük magát, de azt már igazán nem lehet...

GYÖRGY: Hát akkor engedjék meg, hogy a zivatar kitörése előtt elmeneküljek... (nevet) biztos fedél alá.

PÁL: Kérlek sohse siess.

ELIZ: (nevetve) Na, nem olyan veszélyes, csak ez a vén medve (tréfásan meglegyinti Pál arcát) már nem is érzi jól magát, ha nem szekiroz egy kissé.

GYÖRGY: (komolyan) Na de különben is föl kell néznem a pártkörbe.

ELIZ: A pártkörbe? Nono, ismerjük már, ha a férfiaknak a pártkörbe, meg a (hangsúllyal) kaszinóban van dolguk.

GYÖRGY: *(nevet)* Hát csókolom kezét! Szervusz Palikám! És ne verekedj a feleségeddel, mert elválík tőled! Aztán sírhatsz utána! *(nevet)* kezét csókolom!

ELIZ: *(nevet)* No hát Isten áldja meg Gyurka!

PÁL: Szervusz! *(kikísérik.)*

ELIZ: *(Leül, körmeit nézi, az előbbi dalt dudolja, cigarettára gyújt, a széke hátra dőlve, a füstöt magasra fujja.)*

PÁL: *(Leül vele szemben, maga elé mered.)* Mondja Eliz, mi lesz most?

ELIZ: Hogy, hogy, mi lesz most?

PÁL: Hát... ha Péter megérkezik.

ELIZ: Hát Istenem... itt lesz.

PÁL: No jó... de ha ragaszkodni fog a... szerződéshez...

ELIZ: *(mosolyogva.)* Ahhoz neki joga van.

PÁL: És maga...

ELIZ: És én?...

PÁL: És maga... elmenne vele...

ELIZ: *(Nem felel, mosolyog, dudol.)*

PÁL: Feleljen! Maga itt tudna hagyni engem és eltudna menni vele?

ELIZ: *(mosolyogva.)* Édes fiam, becsületes emberek megszokták tartani az ígéreteiket...

PÁL: *(folyton fokozva.)* De Eliz, az Isten szerelmére, hát ez nem gyerekjáték, én nem tudok magáról csak úgy lemondani, én magát most, az 5 esztendő után ha lehet, hát még jobban szeretem, mint 5 esztendővel ezelőtt, az egész világ úgy tudja, hogy a feleségem és ha tényleg nem is, de a szívemnek és az életemnek még annál is több volt és több e pillanatban is, hát én nem tudok magáról most csak így lemondani... én nem tudom magát most csak így elereszteni egy idegen férfival, én nem tudom magát most oda adni másnak, én — én — nem adom oda magát!...

ELIZ: *(gyönyörködik benne.)* Édes fiam, az Isten szerelmére, ne legyen olyan ideges. Hátha Péter azóta már tényleg meg is nősült, vagy — hátha nem is kellek már neki, hátha csak azért jön, hogy bejelentse, hogy ne haragúdjunk, de ő már — nem reflektál reám.

PÁL: De hátha azért jön, hogy elvegye, hogy elvigye magát?! 5 évig egy sort sem irt és pont most jelentkezik, a szerződés lejártakor. Ennek valami jelentősége van, én félek Eliz és épen ezért kérem és követelem mondja meg mit akar — el akar menni vele, ha hívja magát, vagy velem akar maradni?

ELIZ: *(feláll)* Édes fiam, nézze, maga ne követeljen semmit sem, mert ehhez nincs joga. Én nem vagyok magának a felesége, én magának csak a szeretője vagyok, vagyis helyesebben, voltam a mai napig, mert csak máig köteleztem magam annak maradni. Ezért legyen hálás nekem és térden álva csókoljon kezét és adjon hálát a sorsnak, hogy az életemben foglalta el az első 5 esztendőt és nem a barátja. Mert édesem, ez megfordítva is történhetett volna.

PÁL: *(kétségbe esve.)* Hát már nem szeret?

ELIZ: *(mosolyogva.)* Dehogy nem szeretem, maga csacsi. De emlékezzék csak vissza, hogy a múlt héten éjjel után jött haza és a zsebében a szobaleány reggel egy harisnyakötőt talált. Maga édesem azt mondta, hogy a kaszinóban volt egy igen komoly és igen sürgős tárgyalása; Ugyan melyik kaszinóban kerülhet egy női harisnyakötő az ember zsebébe? A kaszinó de Parisban igen, de abban a kaszinóban, amelyről maga beszélt nekem nem igen. Aztán ezelőtt 2 évvel Losonczy Gizinek virágkosarat küldött a premiérjére, engem pedig hagyott egy hétig czaplizni maga miatt.

PÁL: De Eliz az Isten szerelmére, hát vegye komolyan, egy kicsit a dolgokat; hát csak nem akarja most mindkettőnk életét ilyen jelentéktelenségektől függővé tenni!

ELIZ: (*gunyosan.*) Jelentéktelenség? Nézze édes fiam, ez először is nem is olyan jelentéktelenség. Az hogy magának a zsebében egy női harisnyakötő találatik, az nem jelentéktelenség, hanem szimptoma. Szimptomája annak, hogy baj van az u. n. szerelem körül. Én nagyon jól tudom azt, hogy az ilyen kis kiruccanások rendesen nem jelentenek semmit sem és okos asszony nagyon hamar meg tudja téríteni a tévelygő báránykát, ha akarja. De hátha én nem is akarom magát megtéríteni? Hátha örvendek annak, hogy mással törődik, hátha örvendek, hogy már nem szeret, mert már én sem szeretem magát...

PÁL: (*kétségbeesve.*) Az előbb azt mondta, hogy szeret...

ELIZ: (*nagyon komolyan.*) Szeretem is Pali? De most mondok magának valamit. Én itt vagyok e pillanatban maga mellett, a világ azt tudja, hogy a felesége vagyok és én annak is érzem magam. És idefigyeljen — én nem akarom magát elhagyni és nincs szándékomban elmenni Péterrel, ha jön és hívni fog. De ha itt lesz és hívni fog és én úgy fogom érezni, hogy nekem vele „kell” menni, akkor én Pali el fogok menni, mert én akkor is elmehetnék magától, ha úgy érezném, hogy magát el kell hagynom, ha ő nem jönne értem és nem hívna magával. Én előre semmit el nem határozok, mint ahogy 5 évvel ezelőtt is egyszer rapszodikusán és nem előre megfontoltan lettem a maga szeretője — és nem az övé. Mert ugye az övé is lehettem volna, ha akartam volna? Hiszen csak vájasztanom kellett volna, a sorsra bíznom. Hát ebbe nyugodjék bele. Én nem tudom hogy itt mi lesz; de nem is bánom, akármi lesz is! Ha Péter jön... (*Künn csengetés. Inas, majd Péter. Inas keresztül megy a színen, majd vissza névjegygel.*)

ELIZE: (*elolvassa a névjegyet.*) Itt van! Itt van, hol van?

PÉTER: (*belép.*)

ELIZE: }
PÁL: } Homnét jössz most, hogy utazott, mit csinált?

PÉTER: (*Elegáns utiruhában.*) Most egyenesen Londonból jövök. Tegnapelőtt még Ascott-ban voltam, egy turában tettem meg az utat Pestig. A táviratot Havreban adtam föl, remélem megkaptátok?!

ELIZ: Hogyne, hogyne!

PÁL: Hogyne, hogyne! (*roppant szívélyesen.*) Na csakhogy itt vagy, illik ez 3 évig egy szót sem írni, nem üzenni, ülj le, gyujts rá, várj hadd töltsék neked... (*tölt.*) A szerencsés megérkezésed öröme. (*Koccintanak, isznak mindhárman.*)

PÉTER: Hát hogy vagytok?

PÁL: Hát csak vagyunk, vagyunk. Nagyon hiányoztál már nekünk, illik ennyi ideig hirt nem adni magadról.

ELIZ: Bizony már vártuk maga Globbetrotter.

PÉTER: Hát most itt vagyok.

ELIZ: Remélem most már itt is marad?

PÉTER: Hogyne. Holnapig. Holnap indulunk vissza; Gyönyörű villát vettem a francia Riverián (*Elizhez.*) Vagy valami más terve van?

ELIZ: (*elsápad, Pálra néz.*) Nincs... azaz hogy van... De hát miért siet olyan nagyon. Nem akar még „nálunk” maradni egy kicsit?

PÁL: (*Felragyogó arccal Elizre néz, hevesen közbeszól.*) Igaz is, hova sietnél, alig jöttél és máris vissza mennél. Ezt mi nem engedjük, ugye Eliz?

PÉTER: Hát gyere te is „velünk” oly szép most odalent. A levegő olyan forró és olyan édes, mint a napsugár, s a tenger olyan mint az ég, vagy mint a (*Elizhez*) maga két szép szeme... jól fogod magad érezni odalenn...

PÁL: (zavartan.) Igen...

ELIZ: (zavartan mosolyog.)

PÉTER: (Előveszi óráját, feláll.) Öt perc múlva 6 óra, Eliz kérem össze csomagolt már?

ELIZ: (Pálra néz, halkan.) Igen.

PÁL: (Remegő hangon.) Nem is tudtam, hogy maga már össze is csomagolt.

ELIZ: (Nem felel, lesüti fejét.)

PÉTER: (nagyon komolyan) Úgy tudom ma délután 6 órakor... lejár az idő... Ha úgy tetszik... lent vár az autóm.

ELIZ: (Halkan) Igen. (Ránéz Pálra, játék, elmegy balra.)

PÉTER: Mondom, gyere le, beköszölöd a tengerpartot. Jól fogod magad érezni, meglátod.

PÁL: (Megdermedve néz Eliz után. Kinos csend. Eliz megjelenik köpenyben.) Hát elmegy... Igazán elmegy...

PÉTER: (csodálkozva) Kérlek... Nem értem... Hiszen ebben állapodtunk meg...

PÁL: De hát ezt nem tudom... Ezt nem lehet...

PÉTER: (Karját nyújtja Eliznek.)

ELIZ: (Kibontakozik, Péterhez.) Megengedi, hogy elbucsuzzam?

PÉTER: (Elfordul.)

Nagy játék rendezés szerint.

ELIZ: (Péter karjába ölti karját.) Hát menjünk.

PÉTER: (Pálhoz megy.) Isten áldjon meg Pál.

PÁL: Isten áldjon meg Péter. (Kézfogás.)

PÉTER — ELIZ: (Karonfogva el.)

PÁL: (Az ajtócsukásra föleszmél, — nagy játék, egy fotelbe omlik Szünet.)

ELIZ: (Megjelenik, Pál háta mögé megy.)

PÁL: Hát vissza jöttél?

ELIZ: Vissza! (Sugva.) Péternek ugyanis már semmi joga sincs hozzám. Elkésett.

PÁL: Hogyan?

ELIZ: Péter lekéste a határidőt. Hiszen mától kezdve nyári időszámítás van. Elfelejtették az órákat előre igazítani, te csacsi te, most nem 6 óra, hanem már (Az óra 7-et üt, Eliz számolja az ütést.) 1—2—3—4—5—6—7. Hét óra van.

PÁL: Jaj... (Ölelkezés.) És ha nem volna nyári időszámítás?

ELIZ: Akkor is visszajöttem volna!

FÜGGÖNY.

Berky Lily az Apolló Kabarében.

z Apolló Kabaré igazgatósága mindig kedves meglepetésekkel szolgál közönségének. Néhány nap óta ismét ismét *Berky Lily* lép fel a kabarében. *Buday Dénes* két dalát éneklí, a „*Setreaszka*”-t és a „*De profundis*”-t. Bus magyar dalok ezek, az idegen járomban vergődő erdélyiek fájdalmas sóhajai kelnek életre *Berky Lily* ajkán. Könnyekig meghatja a közönséget ezekkel a dalokkal, sokan zokognak fel a nézőtérén, amint *Berky Lilyt* hallgatják.

Az öltözők tájékán észrevették, hogy ujabban *Gózon Gyula* sokkal halkabban füttyörészik künn a színpadon mint azelőtt.

— Mióta a felesége is nálunk játszik, — mondja *Mály Gerő*, — azóta már füttyülni sem mer hangosan, szegény. . . De így halkán füttyölve is szép sikere van az Apolló Kabaré füttyös madárkájának — *Gózon Gyulának*. *Fedák Sári* multkor az egyik öltözőben füttyversenyt rendezett *Gózon*-nal. Kisült, hogy *Szép Salamon Sári* füttyülni is nagyszerűen tud. Ehhez is ért, ebben is mester, — mint mindenben.

Vidor Feri váratlanul elutazott Bécsbe, úgy látszik rajta is diadalmaszkodott az utazási láz. Az Apolló Kabaré igazgatóságát készületlenül találta ez a váratlan elutazás. Nem találtak hirtelenében senkít sem, aki eljátszhatta volna *Vidor Feri* nehéz szerepét a „*Grassalkovich*”-ban. Már úgy volt, hogy a darabot le kell venni a műsorról, — de a színház sugónője *Kertész Melitta* — váratlanul közbelépett és megmentette a *Grassalkovich*-ot. Így jelentkezett *Márkus Lászlónál*, — az Apolló Kabaré főrendezőjénél:

— Én majd beugrom a *Vidor Feri* szerepébe!

— Hová? — kérdezte *Márkus*, csodálkozva.

— Én játszom majd a *Grassalkovich*-ban. . .

— Hiszen maga sugónő, drága *Melitta*! — mondta *Márkus*. De ha épen nagy kedve van hozzá, hát próbálja meg. . . A saját felelősségére.

És *Kertész Melitta* megpróbálta. Nagy sikere volt, — senki sem vette észre, hogy *Kertész Melitta* nem színésznő, hanem sugónő. És senki sem vette észre, hogy míg *Kertész Melitta* a színpadon volt, addig egy színésznő ült a sugólyukban. *Faragó Sári* vállalkozott a sugó szerepére. Kitünően tud sugni Nagy sikere volt a színészek körében. Csak *Békeffynek* nem tetszett a dolog. Kijelentette, hogy ezentul ő fog sugni. Tényleg helyet foglalt másnap a „*Grassalkovich*” alatt a sugólyukban. És sugott. Úgy sugott, hogy senkisé hallotta. És mindig mást sugott, nem azt ami előtte feküdt, hogy kollegái egészen belezavarodtak *Békeffy* sugásaiba. A darab végén azonban megszánta őket és rendesen sugott tovább. . . Azóta is mindennap más sugja a *Grassalkovich*-ot, addig míg *Vidor Feri* visszatér. Nehezen várják őt a Kabarében. Csak *Kertész Melittának* vannak titkos vágyai, — kijelentette, hogy sokkal, de sokkal könnyebb színésznek lenni mint sugónak. A színészek viszont azt tartják, hogy a sugónak könnyebb a dolga. Ezen vitatkoznak mostanában az Apolló Kabaré öltözőiben.

(Folytatás.)

Mindnyájan szemügyre vették az érkezőt és mindnyájan konstatálták, hogy még sem lehet a Nagy Kristóf.

— Óh, annál magasabb egy fejjel! — szólt közbe Kürthy Sári.

— Akkor talán maga Goliát! — vélte Tarnai.

— Vagy a Gólem! — okoskodott Vágó.

Ezalatt a nagy ember büszkén, mint egy toreador; hetykén, mint egy bersaglieri odalépdelt hozzájuk. Marton Sándor volt.

Nagy örömmel fogadták a délceg ügyvédet, aki panyókára vetett lepedőjével úgy festett, mint Márk Lajos, vagy még annál is jobban.

— Mi újság Pesten? — kérdezték tőle.

— Semmi jó! — felelte Marton Sándor.

— És mennyi rossz? — kérdezte Vágó.

— Nagyon sok! — hangzott a felelet.

— Először is? ...

— Először is nincsen pénz Budapesten. Eddig se volt sok; de most meg már épenséggel semmi sincs.

— Annyi baj legyen! — vetette közbe Tarnai. — Okos embernek nem kell pénz.

Ez igaz, — mondotta Vágó, — de ha az embernek nincs pénze, hát olyan buta, hogy csoda.

— Azután meg, — szólt most hosszú hallgatás után Hegedüs Gyula, — ha nincs pénz Pesten, miből fogsz megélni?

Szinte egyszerre kiáltották valamennyien:

— Előlegből!

Mert azt minden színész tudja, hogy az ember — az előlegeiből él. És előleg mindig van. Ha rosszul megy a színház, ha jól megy; ha jókedvű a direktor, ha haragos: előleg mindig volt és mindig lesz is a színháznál.

— Hát még mi baj van Pesten? — érdeklődött tovább Vágó.

És Marton Sándor nyomban megfelelt a kérdésre:

— Nincs már szerelem Pesten! ...

— Persze, persze, — okoskodott Pázmán, — ami volt az mind elfogyott! ...

— Emlékeztek a forró szép estékre? A Népszínház társalgójára, ahová fel-fel járogatott a jó Zichy Jenő gróf és Károlyi Pista és sok-sok fiatal újságlíró. És a kórúban annyi gyönyörű lány volt, hogy egy regementet ki lehetett álli-

tani belőle. És hogy dult a sóhajok folyosóján a szerelem! Minden fordulónál egy-egy meghitt párocska és előadás után kiki karonfogta a maga tündérét és elszállt vele a józsefvárosi kiskocsmák valamelyikébe? ... És emlékeztek a Magyar Színház gyönyörű ötös fogatára? A „Gésák” előadásaira! ... Ah, még akkor is tudtak szeretni az emberek! ... Azután elvonult a szerelem a Népszínházból és a Magyar Színházból. Átvonult Budára, a Horváth kertbe, a szinkör mellé és kivonult a ligetbe, Feldékhez és ott tengette egyideig árva életét. A ligeti szinkörrel szemben volt egy kis vendéglő: a „Savanyu pipa”. Ott még összejöttek a szerelmes párok előadás után és nem egyszer vidám multság fejlődött s eltartott kivilágos virradatig. Aztán köruhát kapott az aréna és a köruha ott is megfojtotta a szerelmet. Most már a ligetben sincsenek szerelmes párok ...

Olyan szomoruan mondotta mindezt, mintha maga is érdekelt fél lett volna a dologban. Pedig hát ő volt a földkerekség legszolidabb embere és neki csak l'art pour l'art fájt a szerelem halála.

Most Vágó Béla vágott közbe cinikusan:

— Annyi baj legyen! Szerelem nélkül egészen jól ellehet az ember! ...

Egy barna, nagyszemű asszonyka megvető tekintettel mérte végig Vágót aki erre elszégyelte magát és úgy elhallgatott, mint a csuka.

Marton Sándor pedig meginterpellálta a társaságot:

— Hát itt, tinálatok, mi ujság?

— Semmi, semmi! — hangzott kórusban; de Haraszi Mici különvéleményt jelentett be:

— Itt az az ujság, hogy itt van még pénz és van még szerelem!

— Éljen!.. Éljen!.. — kiáltotta lelkesülten Marton Sándor; az ujságíró pedig elmondotta most a legnagyobb ujságot:

— Kedves doktor, ide nézzen, ez a fiatalember az én kreációm.

És Beppóra mutatott. — Vajh, ki ő és merre van hazája? — kérdezte Marton doktor.

— Ő Beppó!.. Semmi több!.. Beppó!.. A mi barátunk; aki száz évig aludt és most én felébresztettem.

— És mi a foglalkozása?... A vallása?... A családi állapota?... És be van-e oltva másodszor... és volt-e már büntetve?...

A sok kérdésre harsány kacagás felelt csak.

De Beppo félre vonta Marton doktort és töviről hegyire elmondotta neki a maga bus históriáját.

— Az én prakszisomban ilyesmi még nem fordult elő! — mondotta az ügyvéd, amikor Beppo az elbeszélése végére ért. — Furcsa história!... Nagyon furcsa história!...

Beppo nem hallgatott rája, hanem megint sirni kezdett:

— Óh Margot!... Óh, isteni Margot!...

Marton doktor felfigyelt e szóra:

— Margot?... Margotnak hívják a kicsikét?... A pesti orfeumban most táncol egy Margot, talán ő lesz az!?...

— Bizonyosan ő az! — felelte Beppo. — Milyen szerencse, hogy önökkel megyek Pestre!...

(Folytatom.)

Faragó Jenő.

KEDVES FARAGÓ!

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

A kérdés:

Kedves Faragó! Nem lehetne-e kitalálni egy módot arra, hogy a színházak szüntessék meg az en suite rendszert, vagyis játszanak felváltva két-három darabot, mert művészi szempontból nincs borzasztóbb, mint 100—150-szer egymásután ugyanazt a szerepet játszani.

Üdvözli Kerényi Gabi.

A válasz:

Az en suite rendszert, vagyis a daraboknak egyfolytában, megszakítás nélkül való játszását megváltoztatni nem lehet, mert ennek beláthatatlan üzleti előnye van és elvégre a színház, — a színháztulajdonos szempontjából — mégis csak elsősorban üzlet. A bécsi színészek is már mozgalmat indítottak ebben az irányban, de a mozgalomnak eredménye aligha lesz. A színház, — különösen az operettszínház — ugyanis annyit áldoz egy darab előkészületeire, kiállítására, ruháira és reklámjára, hogy a hozott áldozatok ellenértékét csak egy módon tudja visszanyerni: ha egyfolytában játssza a darabot mindaddig, amíg lehet. Művészi szempontból — tudjuk — ez nem nagyon előnyös, mert a színész érdeke, hogy minél több szerepben igazolja sokoldalúságát, de hiába, a színház nem csak művészet, hanem üzlet is. Ahol nem üzlet, például a Nemzetinél, vagy az Operánál, ott nincsenek is en suite előadások.

A kérdés:

Kedves Faragó! Melyik volt az első magyar prózai darab, amely világsikert aratott és melyik volt az első magyar operett, amely bejárta a külföldet?

Üdvözli Tarnai Ernő.

A válasz:

Az első magyar prózai darab, amelyet az egész világon játszottak Molnár Ferenc „Az ördög” című darabja volt. Előtte már játszottak több darabot külföldön, de a világhíruség márkáját ez a magyar darab kapta először. Az Ördögöt Zacconi, a kiváló olasz színész indította el a világsiker felé, mert ő volt az, aki Budapesten való tartózkodása alatt látta a darabot, lefordította és kivitte magával Olaszországba, ahonnan aztán bejárta az egész világot. A magyar operettek közül, — ha eltekintünk Kálmán Imrétől, akit külföldön a bécsi zeneszerzők közé sorolnak — a legnagyobb sikert Jacobi Viktor „Sibill” című operettje érte el. Esztendők óta még most is játszáik különösen Amerikában, Angliában és Oroszországban. Világsikernek nevezhető Szirmai Albert „Mágánás Miská”-ja is, amelynek 1917. február 28-án volt századik előadása a berlini Komische Operben.

Thália. Szó van róla, hogy a jövő szezonban színre kerül. — **Cs. Gy.** Bécsben játszik, a Ronacherben; amint ezt egy multikori számunkban megírtuk. — **Kislány.** Életkorok közlésére nem vállalkozunk. — **Albatros.** A vers nagyon kedves; de ha kiadnók, az haragudnék meg érte leginkább, akihez címezve van. — **Tamás ur.** Ön nyerte meg a fogadást; Ujházi Ede játszotta a szerepet. — **Elefánt.** Rákóczi-ut 57. — **G. Imádó.** Nincs igaza. Érdeme szerint foglalkozunk mindenkivel. — **Dániel.** Ebben a számunkban megtalálhatja kérdésére a választ. — **R. M.** Nem igaz. — **M. Gy.** Személynök-utca 16.

STERNBERG-HANGSZERGYAR, Rákóczi-ut 60. sz. (Saját palotájában.)

Amerikai és egyéb külföldi gyártmányu, világhírű zongorák és pianók.

„ETOFON“ beszélőgépek tökéletesített új modellei! ■ Világhírű művészek teljes hang-lemez-repertoírja.

Az összes hangszerek legfinomabb minőségben! Mesterhegedűk, gordonkák, fuvolák és tárogatók, Zenekari rézfúvós hangszerek, cimbalmok és harmoniumok. Bél-, selyem- és acélhúrok. — — — Saját húrfontóda gépezemre.

Rejtvény.

Megfejtési határidő 1920. április 10-ike. Azok közt akik helyesen fejtik meg, három díjat sorosunk ki. Első díj: egy páholy a Revü Színházba; második díj: egy értékes könyv; harmadik díj: egy művészno arcképe autogrammal.

A lapunk 9-ik számában közölt rejtvény helyes megfejtése:

Megjött a kislány.

Beérkezett 487 megfejtés; helyesen azonban egyetlen pályázó fejtette meg rejtvényünket. Ez **Bali Ilonka** (I., Lejtő-utca 11.), aki is megnyerte a rejtvénypályázat első díját s azt szerkesztőségünkben (V., Lipót-körut 1.) átveheti.

I. évfolyam. 9. szám.

SZÍNHÁZI VILÁG

1920. március 28-én.

Helyettes szerkesztő: **Balassa Emil.**

Felelős kiadó: **Kondor I. igazgató.**

Kiadja: a Színházi Világ részvénytársaság.

Lapzárta: **március 23.**

Megjelenik minden vasárnap.

Wieni fiókkiadóhivatal: IV., Prinz Eugen Strasse 18.

Előfizetések: Egész évre 190.— kor., félévre 96.— kor., negyedévre 50.— kor.
Egyes szám ára: 4 korona.

Készült: „PAX“ nyomdai műintézet és kiadóvállalat részvénytársaságnál,
Budapest, V., Lipót-körut 1. Telefon 125—96 és 132—19.

A divatos lokni-frizurákhoz **LOKNIK,**
szükséges **CHIONOK**
hajrészek,
művészi kivitelben, min-
den színben kaphatók:

PESSL

BUDAPEST, VÁCI-U. 19.

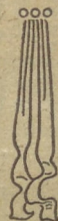
KÉRJEN KÉPES ÁRJEGYZÉKET

Minden művész nő

PARFUMERIE LE ROSIER

védjegyű
illatszereket
és bőrápoló cikkeket
használ

Gyártja: Dankovszky István illat-
szertára, Budapest, V, Erzsébet-tér 19

A LEGELŐKELOBB TOILETTE
ASZTALOKON FOGLAL HELYET

KRÉM
PUDER
SZAPPAN

PAX

nyomdai műintézet és kiadóvállalat részvénytársaság, Buda-
pest V, Lipót-körut 1 - Telefon:

125-96

STERNBERG

T E R N B E R G

HANG- SZER- GYÁR

Rákóczi-ut 60. szám. (Saját palotájában.) Amerikai és egyéb külföldi gyártmányu, világhírű zongorák és pianinók. „Etofon” beszélőgépek tökéletesített, új modelljei! Világhírű művészek teljes hang-
lemez-repertoírja. Az összes hangszerek legfinomabb minőségben! Mesterhegedűk, gordonkák, fuvolák és tárogatók. Zenekari rézfúvós hangszerek, cimbalinok és harmóniumok. Bél-, selyem- és acélhurok. Saját húrfonoda gépüzemre.

Szécsi gőzmosó nem hirdet

III., Bécsi-ut 96. sz.
Telefonszám 99-93.

HAMIS FOGAKAT

ezüstöt, aranyat és platinát
drágán veszek **GROSS ANTAL**
BUDAPEST, VIII. kerület,
József-körut 23. sz., félemelet.

Most jelent meg! A BIBORRÚHÁS
ASSZONY Regény
Irta Gaál Andor. Ára 22 K Megrendelhető a Színházi
Világ kiadóhivatala útján V., Lipót-körut 1. szám.

Kezdeté
fél 7 órakor.

Kezdeté
fél 7 órakor.

ROYAL KABARÉ

Hét kitűnő tréfa, bohózat, blüett,
szólók és duettek.

TÖRV. VÉDVE.

"FOTÓ"
FÉNYKÉPÉSZETI
STUDIÓ BUDAPEST
RÁKÓCZI UT 80
MAGYBÁN - KISNYEREN
TELEFON: JÓZSEF 2832

GAMBRINUS

étterem és kávéház
Erzsébet - körut 27.

Előkelő családok szórakozó helye.
Zenét délután és este a kiváló mű-
vész Egressy Sándor dirigálja. Ki-
tűnő ételek és italok. Színház után
friss vacsora.

Délután - 5 - órai - tea!

ROYAL ORFEUM

Minden este fél 7 órakor, vásár- és ünnepnap
délután fél 3 órakor világhírű attrakciók
RIEDOS nagyszerű kutyáival, STRODY a
vidám kötél-táncos, ORELLYS kaucsuk-
equilibristák, FRED LORIS' modern erő-
művészek és a szenzációs sikert aratott
Zerkovitz-Harmath operett

CSILLAGOK CSILLAGA

R a d i o

a legjobb
a leggazdaságosabb
a legtartósabb
fényt adó
terpentinek

cipőkrém

ZONGORA

keresztthuros, rövid, fekete
harmincezer kor.-ért eladó.
WÄGNER, Ráday-utca 18.

HA SZERET

olvasni, iratkozzon be a „KAZINCZY“ kölcsönkönyvtárba, Do-
hány-u. 1. (Károly-körút sarok.) Könyveket házhoz is szállítunk.
Könyvtár-órak délelőtt 8 órától délután 5 óráig.

HA MEG AKAR SZABADULNI

szeplőjétől, használjon Dr. Wandeau-féle szeplő-krémet. Dr. Wandeau receptje után készült
krém elhalványítja, majd teljesen eltünteti a szeplőt. — Használati utasítás. Reggel
a hozzávaló Dr. Wandeau szappannal kell az arcot megmosni, este pedig
a krémmel bekenni, a hatás 3—4 nap múlva szembeülő.
Egy téglye ára 25 korona. Főraktár: SZOLD
LÁSZLÓ „Báthory“ gyógyszerháza,
Budapest, V., Báthory-
utca 18. szám

TELEFON 338.

PICK J.

TELEFON 170-98.

Alapítattott: 1897.

FÜSZER ÉS CSEMEGE ÜZLET:
BUDAPEST,
V., LIPÓT-KÖRUT 11. SZÁM.

CUKORKA KÜLÖNLEGESSÉGI ÜZLET:
BUDAPEST,
V., LIPÓT-KÖRUT 15. SZÁM.

Guttman Béla

harisnya, keztyű,
tricotárak kereskedése

Budapest, IV.,
Koronaherceg-utca 6. szám.

Balázs Károly

drogueria

Budapest VI., Damjanich-u. 33.

Telefon József: 28—29.
Háztartási- és pipere cikkek
nagy választékban.

SCHLESINGER ÉS TÁRSA

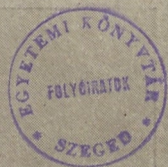
zsák, ponyva, zsineg vétel, eladás és kölcsönzés
BUDAPEST, V., Kálmán-utca 14. sz. o Telefon 15—28.

KOTÁNYI-PAPRIKA

A KISLÁNY (Szomory Emil és Stephanidesz Károly opereltje a Revü Színházban)
MAGAZINER ERZSI és TOMPA BÉLA
(Labori felvétele)

SZÍNHÁZI VILÁG

KRISZTINKOVICH ZSENI
ESTÉLYI TOALETTBEN

Labori felv.